

Spath, C.
Analecta critica ad
Lucianum

PA
4236
S63

3. S. 1924
V. 1

ANALECTA CRITICA

AD

LUCIUM

SCRIPSIT

O. SPATH.

Wissenschaftliche Beilage
zum Programm des Grossherzoglichen Gymnasiums Bruchsal 1896.

Freising 1896.

Dr. Franz Paul Datterer, Buchdruckerei.

P.H.
4250
S63

Praeceptoribus dilectissimis

F. v. Duhn, F. Schöll, G. Uhlig, C. Wachsmuth.

I.

1. Initium faciam detegendi interpolatorum fraudes a Philopseude.

Verberat hoc dialogo Lucianus absurdam suae aetatis superstitionem, cuius ne ei quidem expertes fuisse videntur, qui philosophos se existimari volebant. Sic autem rem instituit, ut confabulationes eiusmodi philosophorum a Tychiade quodam, qui illis supervenerit, faciat amico narrari. Ac primum quidem Tychiades narrat (cap. 7—12) confabulatos illos esse de miris sanationibus: se obloqui esse conatum, sed statim unum ex illis ita in se esse inventum:

B. I., 213. *δοκεῖς οὐδὲ τὰ προσανέστατα ἄν παιανέζωσθαι ταῦτα. τῶν ἐξ περιάδων πυρετῶν τὸς*
F. I., 2, 110. *ἀποπομπὰς καὶ τῶν ἐρπετῶν τὰς καταγέλλετες καὶ βούρβωτων λύσεις καὶ τάχα*
J. III., 198. *ὄπισται καὶ μὴ γράπετε τίδη ποιοῦστε.*

Se respondisse: *ἴντε γοῦν μὴ πείσῃς πρότερον ἐπάγων τῷ λάγῳ διάτι γένοται ἔχει γύγνεσθαι οὕτω.*
τοῦτο τε πυρετοῦ καὶ τοῦ οἰδίματος δεδιότος ἵνα δύναται θεσπεστορ ἵνα δύναται βαρβαρικίν τοῦτο τοῦτο ἐξ τοῦ βούρβωτος διαπειεύσθαι. Εἴ τοι γριώτη μῆνος τὰ λεγόμενά ἔστιν.

Sed ab illo his verbis se esse repulsum:

cap. 10. *σέ μοι δοκεῖς . . . οὐδὲ θεοὺς εἶναι πιστεύειν. εἴ γε μὴ οὕτι τὰς λύσεις μήν τε*
τίτια τὰς λέγωντας διορθώτων γύγνεσθαι.

et iam alium perrexisse:

cap. 11. *εἴ τοῦτο, ἔγὼ δὲ τὰς θαυμάσιάν τι διηγήσομαι . . . τις ἀγγέλων τῷ*
παιῷ Μίδαν τὸν ἀμπελοφόρον . . . ἐπὸ δικέδρις δικυθέντια κατέσθαι . . . τῶν γιλων
τις παρελθὼν ..θύμορεν ἔργη . . . ἔγὼ γάρ σοι ἀρδαὶ Βαρβάρων . . . μέτειποι. ὃς λύσει τοῦ
ἄρθρωτον, καὶ . . . ὁ Βαρβάρων ἀνέστησε τὸν Μίδαν. ἐποδῆ τινι ἐξελίσσει τὸν τοῦ
σούριτος.

Haec narratio duo concepit vitia.

Vides in hac tota parte agi de sanationibus. At *ἐρπετῶν κατάθετες* estne sanatio? Minime. Attamen crediderunt interpretes eiusmodi sensum inesse in illo καὶ τῶν *ἐρπετῶν τὰς* *καταγέλλετες*, nam vertit exempli gratia Wieland: „Mittel den Bifs giftiger Tiere unschädlich zu machen“; alias vero¹⁾: „Die Linderung der Schmerzen und das Heilen der Schwulsten im Unterleib durch Schlangen“ (sic!). Et non modo interpretes id crediderunt, sed, ut considerenter affirmaverim, etiam interpolator, qui illud scripsit. Luce enim clarius est voluisse cum inspecto capite 11 addere supra: „et sanationes hominum serpentibus morsorum“: sed hoc ei non contigit, et sic scripsit, quasi non cap. 11, sed cap. 12 respexisset, ubi re vera *ἐρπετῶν καταθέτεται* narrantur. Sed etiam si ei contigisset, interpolatio non minus evidenter ex initio subsequentis capitulis 11 demonstrari posset.

¹⁾ Anonymus in translatione, quae prodiit Mannhemii 1783, Vol. VI p. 197.

2. In eodem cap. 9 altera quoque interpolatio letores adhuc indicata est.

Resecandum est haud dubie illud *ἐξ τοῦ φαρεβῶνος*. Nam neque sedent, ut medici loquuntur, omnes ἐξ αἰγάλων πινετοί in bubonibus, neque possunt ob id ex eis expelli; illud οὖδημα autem, si ἐξ τοῦ φαρεβῶνος effugere vellet, ex se ipso deberet evelli; nihil enim hoc loco, ut supra vidisti, inter οὖδημα et φαρεβῶν interest.

3. Tertium additamentum similiter ac primum illud depromptum ex eis, quae subsequuntur. B. I. 214
ut iam ea ipsa misere claudcent efficit in capitibus 13 et 14 huius dialogi. Sed res ipsa F. I. 2 111
tam perspicua est, ut iniuriam facherem lectori, si argumenta addere: uncinis solum appo- J. III. 200.
sitis quid velim significabo. Pergit enim Tychiades narrare se illi quoque miraculo re-
pugnantem ab alio sic esse correctum:

σὺ μὲν παῖσσις, ἐγὼ δὲ αὐτὸς καὶ ἀπιστότερος ὃν σου πάλαι τὰ τοιάτια . . . μωρὸς ἦτε τὰ πηδῶτα τέλοντα πειθόντες τὴν Σετον . . . έπιστενα, οὐ γὰρ ἔδει ποτὲ αὐτὸς ὄφοντα δια- τοῦ ἀέρος γερούμενον ἴμενος μῆσης καὶ ἐγ' ἔδιος βαθέσσοντα καὶ διὰ πνοὸς διεξόντα; . . . τὰ μὲν γὰρ σπινχού τινεια τί χρι καὶ λέγεται, οὐαὶ θεοτείκοντο

[*Ἐρωτᾶς ἐπιπλέμενον καὶ δαιμονας ἀνάγων καὶ νεκροὺς ἁλόντας ἀνυπακέντων καὶ τὸν Ἐκάτηριν αἴτην ἐραγῆ παριστᾶς καὶ τὸν Σελήνην κατασπῶν;*]

Ἐγὼ γοῦν διηγέσομαι ἡμῖν ἡ τέλοντα γεράνηντα ὑπὸ αὐτοῦ ἐν Γλαυκίῳ, . . . ἀντεκάλεσσεν ἴμεν πηδῶτον μὲν τὸν πατέρα τοῦ Γλαυκίου πάσα τέττα μηρῶν τεθρεύειν. — μετὰ δὲ τὴν Ἐκάτηριν ἀνάγαγεν . . . καὶ τὸν Σελήνην κατέσπασε. — τέλος δ' αὖτις . . . ἐκ πηδῶν ἐρώτεον τὸ ἀνυπαλέσσειν ἀλλιγών, ἐγι, οὐαὶ ἄγε Λαρναΐδαις καὶ οὐ μὲν πηδῶς ἐξετίναιο, μετὰ πηδὸν δὲ ἐλέστη, κόπτοντα τὸν θήραν ἐκτίνει.

*εἰ ταῦτα τέλεσ, ὁ Τυχιάδης οὐκέ τι ἔτι ἀπίστεις τίναι πολλὰ τὸν ταῦτα ἐπιδιῆ-
ζούσια.*

Equa fraus potest esse manifestior?

4. Duo puerilia additamenta influxerunt in suavissimum illum libellum, qui *Μνίας ἐγκώμιον* inscribilur. In tertio enim capite legimus:

ἐξ δὲ αὐτῆς (sc. τῆς προφοροσκίδος) ὄδοντες προσώπου, ὡς κεντοῦσα πίνει τοῦ ἀγαπατος· B. I. 40.

*πίνεται μὲν γὰρ καὶ γύλακιος, ἵδε δὲ αὐτῇ καὶ τὸ αἷμα, οὐ μετὰ μεγάλης J. III. 241.
ἀδένης τοῦ κεντούμενον.*

Parenthesi illa non modo quae arctissime, inter se et cogitatione et oratione con-
iuncta sunt:

ὡς κεντοῦσα πίνει τοῦ ἀγαπατος οὐ μετὰ μεγάλης ἀδένης τοῦ κεντούμενον

foede disiunguntur, sed tola etiam dispositio elegantissimae descriptionis prorsus per-
verlitur. Nam a primo capite usque ad quartum describitur corpus museae, initio deinde
quarti capituli agitur de eius ortu, in reliqua denum parte de vietu agitur verbis:

σύριγγος δὲ ἀρθρώμενος ἐνάργοντα . . . ἀτάριτον γένεται πίκρη ἔλαιον.

Accedit quod ipsa quoque verborum compositio salis arguit manum minime Lucianeam.

5. Ad eandem manum, si non fallor, referendum est additamentum in cap. 8: B. I. 41.

καὶ γὰρ αὗταις αὐτῇ ἀπέλγοντα καὶ τὸ μέλιτα οὐκέ τικτούσιας [καὶ ἀρθρῷ τοις] ἐργάζεται. J. III. 214.

¹⁾ Inverso ordine in omnibus libris legitur: τικτούσιας αὐτῇ ἀπέλγοντα γὰρ οὐκέ τικτούσιας, restituī supra geminū transponendo.

B. II, 415. 6. Ut prior illa interpolatio in Museae Laude deprehensa, ita etiam emblema, quod in librum¹⁾ J. III, 169. De Luctu irrepdit, conexum cogitationum plane disturbat. Legitur enim in oratione illa adulescentis modo mortui, quem auctor facit παιδιαρχέων τὸν Αἰτεὺν καὶ τὸν Αἴσαρεν ποὺς ὀλίγον τοῦ στομάτος ἐπερχέμενον καὶ τὸν λατέρα παῖσσι ματαίζοντα, sic:

cap. 18: ὅμη μὲν τόδε σε ἀνὴ καὶ διατοῦ τὸν παῖδα ἡμῶν ζόγον καὶ τὸ πολὺ σκότος,
[καὶ μέδιας, μή σοι ἀποτυγῷ κατακλισθεὶς ἐν τῷ μνήμαι], καὶ δὲ πρὸς ταῦτα λογίσθαι
ὅτι τῷρ ὁ διαλυμῶν διασπαλέντι τὸν . . . καύτων οὐτε σκότος οὐτε γῆρας ὁρᾶται
δινηγόσαμεν.

Ipse senties illud καὶ μέδιας . . . μνήμαι eo quidem, quo legitur loco, ferri non posse; nam nihil omnino enim hac tola cogitationum serie habet commune. Adscriptum fuisse videtur margini subsequentis capitulis 19, ubi exstat:

τοῦ δὲ ὁ ἐπέρη τοῦ τάγος λύθος ἐστεγανωμένος;

Eo igitur revertatur.

B. I, 288. 7. Inepta sede non minus evidenter convincitur fraus in cap. 6 Anacharsidis.

J. III, 135. Ibi enim Solon rogatus ab Anacharside, ut de utilitate exercitationem ab Atheniensibus in gymnasiis factarum se doceret, ante grandem illam ac praeclaram laudationem (cap. 14 sq.) hoc solum dicit:

οὐ μαίνεται τὰ γυγάμενά ἔστιν, οὐδὲ ἐγίρθεται οὗτοι παιάνων ἀλλίλος καὶ κελίνωνται ἐν τῷ αὐτῷ ἥπεταπάτονται τὴν κάντην, ἀλλ᾽ ἐχετε τηνά κρείαν οὐκέτεροι τὸ πρᾶγμα καὶ ἀλκήγεται οὐ μαζούτεροι τοῦτος σώμαστιν, τῷρ γοῦν ἐρδιαρχίψης τῇ Ἑλλάδι, οὐκέτις μαζούτεροι τίς καὶ αὐτοὶ τοῦτο πεπληρωμένων ἦτοροι πεπληρωμένων οὐτοις σοι τὸ πρᾶγμα ἤδη τε ἄμα καὶ λυστιελέσ εἶναι δύσπει.

Respondet autem Anacharsis:

ἡμῖν ταῦτα γένοντα τὰ ὀφελήματα καὶ τερπνά· ἐμὲ δὲ τοῦτο μηδὲν τοιοῦτο πεπιθεῖται, εἴστια, οὐτε μάλιστη παρεξώσθεται τὸν ἀκανάζειν.

De prima illa utilitate, quam laudare Solon visus est, taceat Anacharsis, ut vides.

Et postquam perrexit Solon:

cap. 10. Καὶ τὸν ὀρεγόμενον αὐτοῖς (sc. τῆς δάσης) πολλὰ τὰ διασχεδῆ ἀνασχόμενον ἐν ἀρχῇ τοῦ ἕδη τὸ λυστιελέσ καὶ ἤδη τελεός ἐξ τοῦ καμάτοις περιμένειν.

Anacharsis ironice interrogat:

τοῦτο γίτε μὲν Σόλων τὸ τελοῦς ἤδη καὶ λυστιελέσ, οὐ πάντες αὐτοὺς ὄθονται ἐστεγανωμένοις . . . πολὺ πρότερον οὐκείσαιτες ἐπὶ ταῖς πληγαῖς.

Liquido apparel ex his verbis a Solone nihil haecenus dictum esse de consilio et utilitate illarum exercitationum nisi generale, ut ita dicam, illud:

ἐχετε τηνά κρείαν οὐκέτεροι τὸ πρᾶγμα εἰ: ἤδη τε ἄμα καὶ λυστιελέσ εἶναι σοι δύσπει.

Et Lucianum ne potuisse quidem illam utilitatem ἀλκήγεται οὐ μαζούτεροι τοῦτος σώμαστιν primo loco ut summam laudare, ipsa laudatio, quae nunc demum sequitur, demonstrat. E qua unum conferas

cap. 15. τὰς ἀσκίστους ταύτας προειπείσαμεν αὐτοῖς καὶ διατυπεῖν τὸ σῶμα καταραγκάζομεν οὐ μόνον τρεπεται τῷρ ἀγώνων . . . ἀλλὰ μαζόν τι ἀτάσῃ τῇ πάλαι ἀγαθῷν ἐκ τούτων καὶ αὐτοῖς

¹⁾ Pseudo-Lucianeum.

*τετέρος προσκεκομμένος, κατόπιν γαρ τις ἄλλοις ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς τούτοις πρόσωποιν
καὶ στέφανοις μὲν αὐτοῖς μόδι κατίσταται ἡ στέφανος, ἀλλὰς ἐν αὐτῷ ἔχει στεφάνην τοῦ προφήτου
τεβδαπτυχίουν, οἷον ἡ λεπτὴ φέρεται τοῦ θεοῦ τοῦτον τοῦ θεοῦ τοῦτον
καὶ πλοῦτον καὶ δόγαν τοῦ λαοῦ παραβούσης ἀπόλαυστον καὶ πλεῖστον αποηγίσται, καὶ σερ-
βόλως τὸ κατάλληλον, ὃν ἐν τοῖς ἀρχαῖς περιέσται μὲν αὐτῷ τῷν θεῶν.*

Prae eiusmodi fructibus illi utilitati, ut vides, recedendum erat. Eo magis igitur recedat supra.

8. Perincommodo loco altera quoque adnotatiuncula in contextum huius libelli inferta est, B. I. 295
Legitur enim in oratione illa Solonis de educatione puerorum Atheniensium: J. III. 116.

cap. 21. *τὴν μὲν τούτην θερζήν τὸν περιπάτον τοῦ προστάτου τοῦ προστάτου τοῦ προστάτου
γράψασθαι καὶ τοῦτον αὐτὸν ἀποτέλεσθαι διδισκούσανταν. προσοῦνται δὲ ἡδη σπουδῶν ἀρθρούνται
καὶ ἔργα τελεῖσθαι καὶ λόγονς ἀφείδησσοντας ἐν μέρεσι: κατακοσμούσαντας, κατακοσμούσαντας . . . διεπε-
δοῦσσαντας αὐτοὺς, οἱ δὲ καὶ ἀσούντας ἀρσενικάς την τοιούτην τοιούτην ποιήσαντας αὐτούς
μαζοῦνται καὶ περὶ μάμψην ἐπεργάσαντας, ὡς καὶ αὐτοὶ ἔσθιον καὶ θεμάτωντον ἐπειδὴ τοῦ
στεγεων, [οὖτα πολλὰ Ήσιόδος τε ἔφεν καὶ Ὄμηρος ἐποίησεν]. Ἐπειδὴ δὲ αἰκισταῖσθαι περὶ
τὴν πολύτελαν . . .*

Sententiola illa per se fortasse tolerabilis, si a Solone (Luciano) esset prolata, prolata certe esset apto loco, in fine emmiationis antecedentis. Sed iterum ea ipsa sedes, qua legitur, luculentum alienae manus est argumentum.

Adscripta autem videtur ab interpolatore, qui suam ipsius eruditionem ostendere cupiebat, cuius generis complures in Luciano grassati sunt.

At hi homines interdum ne eius quidem loxi, quem angere studebant, sensum recte intellexerunt.

9. Manifestum huius stultiae exemplum tenemus in cap. 11 Charontis.

Ibi enim Charon, qui tum primum aurum vidi, profitetur: *οὐδὲν ὅποι ὅτι ἀγαθοῖς
αὐτῷ πρόσθισται, εἰ τοῦτον τοῦ πόρον, ὅτι βαρύτονα οἱ γεγονότες αὐτῷ.* B. I. 319
F. III. 2. 100.
J. I. 292.
S. I. 2. 8.

Hermes autem respondet non minus ironice: *οὐ γὰρ οὐδέποτε, ἵστηται τόξευτος διά τοῦτο
καὶ ἐπιφρεκτεῖ καὶ λαστιχεῖ καὶ ἐπιογζεῖ καὶ γάρον καὶ δεσμόν.*

Interpolator, si hanc acerbiam ironiam sensisset, non potuisset addere:

καὶ τόκος μαχαίρας καὶ ἐπιογζα.

Sed eam non sensit atque hoc stulto emblemate totam loci venustatem pessimum dedit.

Nihil iuvat Sommerbrodtii conjectura: *καὶ τόκος μαχαίρας*, quia vitium, ut intelleges, non tollitur.

Ceterum etiam falsa mihi videtur: scripsit enim, ni vehementer erro, interpolator re vera: *καὶ τόκος μαχαίρας* cogitans nimis de Argonautis.

Sequitur etiam *καὶ δοκεῖται*, sed aut hoc aut antecedens illud *καὶ δοκεῖ* necesse est in marginem ablegetur, nam alterum alterius merum est interpretamentum.

10. In cap. 16 eiusdem dialogi narrationi pulcherrime gradatim procedenti praeceps subito interpolatio intervenit totumque illius loci sensum confundebat. Hermes enim ibi, postquam Charonti e Parnasso, Oeta, Ossa, Olympo in ingentem altitudinem cumulatis maria, terram, fluvios, oppida, deinde etiam homines eorumque spes, cupiditates, inimicitias, superbias monstravit, haec omnia irrita ac vana esse illi ostendit verbis:

B. I. 321.
F. III. 2. 107.
J. I. 2. 297.
S. I. 2. 11.

ἵν δ' ἀντίσης, κατοφει καὶ τὰς Μοίρας ἄντας ἐπικλωπούσας ἔκαστη τὸν ἀρχαῖον, ἀγ' οὐ
ἰσχυρθα τεμπέληρεν ἄλλας ἐκ λεπτῶν νημάτων, ὅπει καθάπτει ἀράχνην την και-
ρύννοντα ἐγ' ἔκαστον.

Ad quod Charon: ὅποι πάντες λεπτῶν ἔκαστην νῆμα τελευτημένον γε τὰ πολλὰ
τοῦτο μὲν ἔκειται, ἔκειτο δὲ ἄλλῳ.

Hoc in conexu illud ἐκ λεπτῶν νημάτων non modo supervacaneum est, sed plane
inemptum. Nam quod illo loco vel maxime affirmandum erat, subiectos esse homines omnes
voluntati alienae et ex ea pendere, id additis illis verbis ἐκ λεπτῶν νημάτων videri potest vel
potius videatur necesse est debilitari. Ipse quidem Charon non potest alium eis tribuere
sensum quam hunc: vincit sunt, sed tenuissimis tantum filis, quae facillime ob ipsam
exilitatem dirumpi possunt; rupto autem tali filo simul deletam esse vitam eius, qui ex illo
pependerat, nondum scit; id ei rectissime subsequentibus demum explanatur verbis:

ὅπεις δ' οὐρὶς ἀπὸ λεπτοῦ σφραγέστοντος ἄλλους ετεῖ.

Sed res perspicua est nec pluribus verbis opus.

B. II, 275. II. Apertissime cum ipsis scriptoris verbis pugnat interpolatio in cap. 36 libri¹⁾ De Sallatione.
J. II, 224. Sed ut evidens fiat, quatuor capita tota fere exscribenda sunt.

cap. 35: ὅτι τὸν ὄργανον τοῦτον ἔχειν καὶ τὸν δεῖτιν ἰσχυρθα καὶ ἡ μεμαθύνεια . . . ἕδη
σοι δίειται, ως μάθεις οὐ τῷτον ὄργανον . . . οὖσαν τὴν τεχνήν, ἀλλὰ πάσης παιδείσεως ἐξ τοῦ
ἀρχόντος ἀγαπηνότερην.

οὐ μήτε ὄργανοντος ἀγέστηκεν . . .

οὐκέτι πλέονται δὲ καὶ γαμητῆς καὶ πλαστικῆς . . .

cap. 36: οὐδὲ πάντων δὲ Μητροσύνην καὶ τὴν θρησκείαν αὐτῆς Πολέμουν ὑλεοντο ἔχειν
αὐτῆς τρόπουνται, [καὶ μεμνησθει τετραγάται ἀπάρτιων καὶ τὸ γένος τοῦ τὸν Ομηρού
κάλπειν τὸν ὄργανον τοῦτον καὶ "τὰ τ' ἔργα τὰ τ' ἔσσομενα τοῦτο τὸν τ' ἔργον τ' ἔργα"], ως μήδεν
αὐτοὺς δικασθεῖν ἀλλὰ τίταν αργέστερον τὴν μημήτραν αὐτῶν].

cap. 37: ἡ δὲ πᾶσα . . . χορηγία ἡ παλαιά ἴστορία ἔστιν, ως αρχεῖτον, καὶ ἡ πρό-
γειος αὐτῆς μημήτρα τε καὶ μετ' εὐτροπείας ἐπιδειχτεῖ. οὐδὲ γένος τρόπος . . .
ἀρχάρενον καὶ αὐτὸν ἄλλα ταῦτα τοῦτον καὶ τὸν τὴν Κλεόπατραν τούτῳ
γένος τῷ διαστήματι περιστοσθω ἡμῖν ἡ τοῦ ὄργανον τοῦτον πολυμάθεια. — Jam
sequitur longa omnium Graeciae fabularum enumeratio, quam sie auctor complectitur

cap. 61: σεντελότητα δὲ εἰλεῖται οὐδὲτερον τὸν τὸν Ομήρον καὶ "Ποιόδον καὶ τὸν ἀριστών
ποιητῶν καὶ μάλιστα τῆς τραγῳδίας λεγομένων ἀγρούστεται, ἀλλαγὴ παταρια πρό-
γεια . . . τῷ ὄργανῷ . . . κεῖσθαι ἀναγκαῖον.

Nomine vides falsum esse quod affirmatur verbis

καὶ μημήτρα πειράτης ἀπάρτιων καὶ τὸ γένος . . . τοῦτον καὶ τὰ τ' ἔργα τὰ τ' ἔσσομ-
ενα τοῦτον τὸν τ' ἔργον;

Minime enim ἄλλα saltatori necesse est meinuisse; neque τὰ τέρατα neque τὰ
ἔσσομενα ei opus est scire; nam sola τὰ πρότοτα, sola ἡ παλαιά ἴστορία est πᾶσα eius χορηγία.

Sed non solum sensus, sed ipse etiam sermo, illud πειράτη πρaecipue, sal evidenter
demonstrat totum hunc locum proseribendum esse.

¹⁾ Pseudo-Lucianici, ut plerisque hodie videtur.

Voluit autem haud dubie interpolator, ubi animadvertisit, quam eleganter Lucianus versibus Homericis ludat, cundem ludum ludere atque ostendere se quoque, ut nos dicimus, suos poetas nosse.

12. Cum haec fraus superlatione veritatis maxime convincatur, ex contrario convincitur interpolatio, qua narratio insanii amoris, quo adulescens quidam in Venerem Praxitelis erat inflammatus, frigide delumbatur.

In cap. 15 et 16 Amorum hanc illius descriptionem invenimus:

B. II. 251
J. II. 301

ἐξ τούτων ἀπολαμψέοντο τοῦ ὄγηρον ἐπειδὴ οὐτὶ δίστη ἄζων ἔβαθυντες πονεῖτε, τοῦ δὲ ὅληρον ἀποτυπώσετε τοῦ θεοῦ καθεξόντος ὄγηρος ἐπὶ αὐτῷ διπενεζόντος τοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ φόβος ἀποτυπώντες. Ἀστεριστὸς δὲ τοῦτον ψιθυρισμὸν οὐτὶ κατεπεινέτε λαλήσας ἐφοτίζεται διπενεζόντος μέμνησις. — Τοῦ δὲ αἰτοῦ τοῦ τοῦ ὄγηρος ἐφεθιζόμενον τοῦτον οὐτὶς οὐτὶς [αὐτού] διενθάριστος γένοται τοῦτον τοῦτον τοῦτον.

Μάλακον! Preinde quasi tanto amori ulla arbor ad incidentum amatae nomen sit — nimis dura!¹⁾

13. Interpolatio vix minus languida adglutinata est capiti 19 Fugitivorum.

Legitur enim in oratione illa, qua Philosophia philosophos apud Jovem accusat:

ἄντες γὰρ οὐτὶς στυγοσίοις δοῦσι [ταῦτα ἡ μεθίσκοται] μαζογένερος ἀντὶ τοῦ λέγετον· οὐτοὶ πάσι οὐτε καταγονῆτες αὐτοὶ μέγιστοι οὐτὶ μαζεύσις οὐτὶ λαύριος οὐτὶ γιλαγγρίας; B. I. 247.
E. II. 2, 251.
J. III. 447.

Sommerbrodt, qui sensit his in verbis non recte se habere illud *οὐτὶς μεθίσκοται*, corredit *οὐτε* *μεθίσκοται*, sed correxit interpolatorem. Ipse enim Lucianus nihil mihi scripsisse videtur nisi:

ἄντες γὰρ οὐτὶς στυγοσίοις δοῦσι μαζογένερος ἀντὶ τοῦ λέγετον.

sed revocavisse his verbis in memoriam lectorum omnia illa philosophorum vitia picta a se in „Symposio“, quod ante Fugitivos scriptum esse, si non aliunde constaret, hoc uno loco probari posset.

14. Etiam insulsius additamentum infertum est in cap. 3 Rhet. Praec.

B. I. 66.
J. III. 173.

Deridet hoc dialogo Lucianus misellos illius aetatis rhetores ita, ut studioso cuidam artis rhetoricae, a quo fingit se esse consultum, omnes illorum vanitates — specie commendantis — depingat eique suadeat — ironice nimirum —, ut illas imitetur. Ac duas illi dicit (cap. 7—10) esse *ὑράδος* ferentes ad Rhetoricam *ἔγγιψαν* sedentem, quarum:

alteram esse *μαζογένερον*, *ἀράρτιον*, *ὄγηρον*, *ταραχήν*, *ιδράτος*, *πεστίρη*, *καταγγέλι*.

alteram *ταραχήν*, *ιτερίζαν*, *πλακήν*, *όμαλήν*, *ἀτράχην*, *τερόδον*.

Sed illa ardua ac longa via paucos tantum veteranum esse enixos, sicut Hesiodum, Platonem, Demosthenem; iam haec propiore atque incunda via detecta omnes videlicet bene sanos ea uti. Se quidem ipsum quoque difficulti illi se commisisse, sed iam sibi persuasisse se tum fuisse stultissimum.

Huius vere urbanae simulationis ironia omnis una vocula ipso initio a rustico interpolatore addita plane deletur. Legitur enim in capite 3:

οὐ σέ ταραχήν οὐδὲ ὄγηρον . . . οὐτε γέ ἄζωντες . . . οὐδὲ τοῦ γέ ταραχήν ἐξαγεντον

¹⁾ cf. W. Müller: „Ich schmück' es gern in alle Rinden ein“.

οὐτὶ τῆς μεμβρανᾶς τοῦτο ἔστιν. οὐτὶ ἴδιοτε τε ἡμῖν καὶ ἐπιφωτάτην καὶ τελείωτην . . . ἀντίον ἐπιστήσῃ τῷ ἀκρότι καὶ . . . ἀλλὰ τοῦ ἐθνικοῦ . . .

Est sane vera Luciani sententia illam viam esse *κατέριτην*, et minquam ob id ea posse ascendit; sed veritati in simulatione non est locus.

Sufficeret iam hoc unum argumentum ad condemnandum illud *καὶ κατέριτην*, etiam si non accederet alterum neque id levioris momenti. Reservavit enim Lucianus veritatem in ultimum totius dialogi finem, ubi deposita tandem simulatione palam invehens in rhetores acerbissime profitetur (cap. 26):

Τυχαιῶσθε μόνοι τοῦτο μεμμένοι, οὐτὶ μὴ τῷ τύχῃ ἡμῶν κερδαίκας ὥστε τοι γενέσθε. ἄλλα τῷ δύστην καὶ — ποιητὴν τραπέσθαι τὴν ἀδόν!

Patet huius veritatis non minus quam illius simulationis totam vim stulta illa interpolatione frangi. Ergo expunge *καὶ κατέριτην*, quod invectum esse vides ob antecedens *καὶ ἀντίτην*.

- B. I. 70. 45. Reliqua huius dialogi pars expletur oratione, qua Lucianus rhetorem eiusmodi ipsum
J. III. 181. facit alteram illam viam commendantem. Haec autem oratio quatuor concepit vitia, quorum
unum iam detegam, tria in allera huius dissertationis parte indicabo.

Legitur enim in cap. 14:

Ἐτον μόνον . . . μᾶλλον δὲ ἵδι προζόρει πηδέρ ὄχρισας μηδὲ πιπετέλεσθης εἰς τηνα τὰ πρὸ τῆς ἑριοριζῆς, ἀλλά τι ἄλλη προπατεῖα τοῖς ἀνοίτοις καὶ ματίοις μητὶ πολλοῦ καμίουν ὀδοποιεῖ. οὐδέτερ γὰρ αἴτιων δείσει, ἄλλη ἀνίπτως ποσίν . . . ἔμβανε.

In verbis ἀλάσσαι τι ἄλλη προπατεῖα τοῖς ἀνοίτοις . . . ὀδοποιεῖ neque pronomen ἄλλη potest intellegi, neque intelleguntur, ut grammatico loquar, duo nominativi. Nam ὀπίσσα nominativus est, est subiectum, non potest esse accusativus; ipsa enim illa elementa, *Ἐτον τὰ πρὸ τῆς ἑριοριζῆς*, viam patefaciunt. Ergo alter nominativus ultro excidit. Neque difficile est erroris originem et progressum perspicere. Adscripsit enim, ni fallor, librarius ad verba *Ἐτον τὰ πρὸ τῆς ἑριοριζῆς* vocabulum ipsi fortasse usitatum, sed minime bene Graecum sic: *ἄλλως τι προπατεῖα*. Deinde factum est quod assolet.

- B. I. 197. 46. A Rhetorum Praeceptore transeamus ad philosophorum discipulum, ad Hermotimum.

- F. II. 2. 202. In capite 61 huius dialogi Lycinus, postquam demonstravit Hermotimo singulas philo-
J. I. 502. sophiae scholas non posse ut vina *ά.τ. οὐλίγον τοῦ γενέματος* cognoscet totas, sed totam ad id
S. I. 2. 151. uniuscuiusque disciplinam esse imbibendam, sic pergit:

ἄλλος τε ὁ μὲν οὐλοῦ ἀξιωτὴν τὸν πίθον ὡς κοτύλην πρίνα, σημιώσας ἀρ τὸν κάτηκον . . . γιλισσογία δὲ οὐδὲτερ ἀρ τοιούτῳ πίθοι, ἄλλοι καὶ οὐτι πάμπολλα πίθες, οὐδέτερ τι ἐκάτιον ὁ πίθος γίγνεται οὐδὲ σημιώσεται ὁ κάτηκος, ἐπιγεῖ γὰρ καὶ τὴν προσομίαν τὸ πρόφρα τεταρτούμενον.

τε τὸ τεταρτόν τι ἡ τὸν πατεῖται πίθος ἐκάτιος μὲν γὰρ τὸ ἐμβαλλόμενον οὐ συνέχεται, ἄλλοι διέρρεοτε τετέτερος δὲ ἀρ ἀγέλλεται, αλλοτρού τὸ λοιπὸν γίγνεται.

Itane vero? *Πήστον γίγνεται?* Οὐκέτι πάτερ ὁ πίθος γίγνεται, ut Lycinus ipse verbis antecedentibus reele dixit. Nam agitur hoc loco de ipsa philosophiae materia, quae communicatione non minuitur, sed eadem semper manet, non agitur de facultate docendi, cui aequo ac τῇ τοῦ φωναίος διεράπει, ut legitur in cap. 35 Anacharsidis, *ἴσης τε ἀρ αὐτή τεταρτῆ τοῖς τύποις, τασσόμενος μᾶλλον ἐπιγεῖ καὶ τὸ τετράγωνον γίγνεται.*

Quod cui ex antecedentibus non satis liquet, is conferat quod idem Lycinus infra initio capitis 81 alium facit respondente philosopho mercede poscenti:

ὅτι μῆτρας αἴσιος εἶπες τοῖς καὶ αὐτοῖς, καὶ οὐδὲν ἔλαττον γέγονε σοι τῶν μαθημάτων.

Quid igitur? Fortasse hunc sensum unice verum nostro quoque loco restituere possumus, si inserimus *τοσοῦτον* vel *τοσούτῳ* ante *αἰλον*.

Sed etiam aliae in illa comparatione insunt difficultates, quae ne sic quidem tolluntur. Obversabatur haud dubie ei, qui illam scripsit, haec oppositio:

<i>ὅτις φιλοσοφίας πίθος</i>	<i>{ οὐδὲν ἔλαττον γέγονε,</i>	<i>{ εἰποεῖ γὰρ τὸ ἔχατοντον,</i>
	<i>sed manet plenus.</i>	

contra *ὅτι ταυτίδον* .. . vacuus, εἰπεῖ .. . εἰπεῖ .. .

Neque tamen illi configit, ut ea sagacitate, quam in Luciano admiratur, hanc simplicem oppositionem exprimeret.

In ipsa quoque verborum compositione non nihil est vituperandum. In verbis

εἰποεῖ γὰρ τὸ πολὺτιμον τούτωντον, τοῦ τὸ ἔχειν τοῦ ταυτίδον πίθος

nominativus *ὅ πίθος* non habet, quo recte possit referri, et in verbis

ἔχετος μὲν γὰρ τὸ ἔμβαλλόντον οὐ στεῖγεν, ἀλλὰ διέρρει εὐθές

permolesta est diversitas subiectorum, qua re Sommerbrodlius commotus esse videtur, ut in novissima editione verba *ἀλλὰ διέρρει εὐθές* uncinis includeret. Sed partein tantum veri hoc loco vir ille doctissimus observasse mihi videtur.

Euidem habeo persuasum totam illam cum urna Danaidum comparationem non Luciano impulandam esse, sed sciole alieni eruditonem suam mythologicam ostentanti, cuius interpolatorum generis vestigia iam altero loco supra (Nro. 9) deprehendimus et infra deprehendemus aliis locis haud paucis.

17. Multo leviore mendo corruptum est eiusdem dialogi caput 66.

Lycinus ibi, ut demonstret Hermotimo ne illud quidem esse ἀδίνατον

B. I. 199.

F. II. 2 208.

J. I. 205.

S. I. 2. 153.

ἄπαντας (τοὺς γιλασόγονος) ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀληθὲς ἄλλο τι εἶναι πρὸς μήδεος αὐτῶν τοῦ εἰρημένον.

hac utitur comparatione: *ἔστιν ὁ μὲν ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν εἴκοστι, οὐτος καίμονος τις εἴκοστι τις τὴν γένους λαζών, ἐπικλεισμένος ἐρωτάτω δέσμῳ τετέλεται, οὐτόσοι εἰσίν οἱ καίμοι, οἱ δὲ εἰκάσοντες ὁ μὲν ἔπιπλος, ὁ δὲ πέτρες, ὁ δέ τριάζονται λεγέτωσιν . . . καὶ ὅλως ἄλλοις ἄλλοι τετέλεται μέρην καὶ τὰ τέχνη τετέλεται καὶ ἀληθέσθαι . . . οὐ μὴ οὐδὲ τοῦτο ἀδίνατον, ἄπαντας ἄλλοις ἀριθμοῖς εἴτεται, τοὺς ψεύδεις καὶ οὐκ ὄντας, μήδειν δὲ αὐτῶν γάριν, ὃν εἴκοστι ὁ ἀντὶ καίμονος ἔχει.*

Salis erit verbo admonere delendum esse alterum illud *ἄλλο* perinepte ex superiore loco repetitum.

18. Tertia corruptela inest in capite 71.

B. I. 294.

F. II. 2. 219.

J. I. 513.

S. I. 2. 159.

Loquitur ibi Lycinus de argumentationibus in falsa praemissa positis et docet necesse esse *ἔπιπλος καὶ ταῦτα τὴν ἀριθμὸν εὐθέτης σκέψεσθαι εἰπεῖ εἰσιτιένον. Οὐ γὰρ ἔξτισται τετέλεται ταῦτα ταῦτα τὴν εἰσοδον ἔκαστην ἀλλος ἕπειν ἀριθμοῦτει εὐτὸν τοῖς ἔχοντος τοῖς ἔχοντον . . . οὐτος εἴ τις λέγοι τὸ δις πέτρες ἔπιπλος καὶ σὲ πατεύστεις αὐτῷ μὴ ἀριθμήσας ἔπιπλον σαντον. ἐπάξιε δηλαδή ὅτι καὶ τετράκις πέτρες τετταυτοκατίθεται τάντος*

Jam ex his satis, ni fallor, liquet, illud *tōz̄ s̄r̄ dōz̄* non recte se habere. Nam de argumentationum praemissis hoc loco agitur, non agitar de tironibus, et haud dubie Lycinus dicere vult non tirones solum a mathematicis sic tractari, sed unamquamque eorum argumentationem hoc vitio laborare.¹⁾

Ergo illud *tois* aut collato superiore loco in *εὐθίς* est mutandum, aut plane eximendum est.

- B. I. 290. 19. Non minus falso articulus duobus aliis locis additus est, qui ambo inveniuntur in Anacharside.
 J. III. 138. Mone alter quidem exstat initio capitis 14:

Ἐντας, ὁ Αἰρέζωσι, μηδέποτε ἐγενούτεαι πολιτείας ὅθης πέρι μηδέν, οὐ γὰρ ἔν τὸ
κατέλιστα τῷρε τῶντος ἐν Σόφῳ ἐπιθετο. ἢν δέ σοι μελίσῃ εἰδέναι, διώξειν τὰ κατέλιστα
πίνοντες, πότις καὶ ὅπως ἔν τοισι τοῦ γνωτοτοῦ μηδὲν . . .

Extra omnem controversiam positum est alterum illud *ut* delendum esse; qui nihilominus dubitet, is conferat quaeso locum plane gemellum in capite 18 eiusdem libri:

- B. I. 299. 20. Ut hoc loco articulus illatus est e priore in posteriorem locum. ita in capite 30 e poste-

- B. II. 145. 21. Adnectam his locis duos, ubi vocula *zai* neglegenter addita syntactica ratio vitium concepit.
J. I. 440. Apolog. cap. 8: ἀπέι μη ζότιστον. ἐθελοαζήσαρια *zai* iā ρωτείται φαρια [zai] ὑδατήρ πέρι προφέτων. Εἴτι τινες ζωτίστεντες *zai* τινες ζωτίστεντες.

Hoc loco e Luciani usu *ēīū* ferri posset, *zai* omnino non potest.

22. Eodem malo laborat caput 38 Demonactis:

τοτοβέτον τινὸς Ρωμαίον ἐντινος [zai] τὴν ἔργατην αὐτῷ μέχρι πρός τινες οὐδεὶς ζητεῖν τὰ τέρατα ἐγοι.

Ceterum hoc loco qui resecare dubitat illud *zai*, refineat transpositum ante *ενσογι-
τοῦτον*.

- B. I. 79. 23. Aliter comparatus est locus in capite 43. Promethei eodem modo, ut videtur, corruptus.
F. III. 1. 132. Prometheus ibi Caucaso affixus cum Merenio de hoc suppicio colloquitur et veram
J. I. 85. eius causam protinetur sibi videri, quod homines finixerit; sed Jovem esse ingratum, nam ex
S. I. 1. 60.

illo demum tempore deos coli esse coepitos; sietos sane esse a se homines ad similitudinem deorum, ita vero, ut essent mortales:

ός θοτε ironice pergit, τὸ δὲ ἐξέντοντος θεοῦ εἰσῆρεν αἱ θεοί. θύμη καὶ θυγάτη τινὰ θρητὰ σῆμα γεγένηται.

His ultimis in verbis, ut sana fiat sententia, alternum aut *καὶ* aut *θρητά* oportet abesse. Quamvis autem lenior illa emendatio per se possit videri, verisimilior, ni fallor, est haec ob id praecipue, quod in codicibus *θρητά*, ut solent adnotatiunculae, incerta sede circumfertur: legitur enim in aliis *τινὰ θρητά σῆμα*, in aliis *θρητά σῆμα τινὰ*, in aliis *σῆμα θρητά τινὰ*.

24. De hominibus mortalibus iam descendamus ad mortuos.

In decimo Dialogo Mortuorum Charon et Mercurius cum compluribus mortuis, quos iam traiecturi sunt, colloquuntur, ut cogant unumquemque, priusquam naviculam conseruant, omnia, quae secum portet, aut *ἐπὶ τοῖς γόρος* relinquere aut *τὸν λίμνην* abiecere. Unus ex illis *τρόπαιον* fert; hunc quoque ut abiciat Mercurius admonet, sic autem, ut legitur:

ἄγες ἐπὶ τῷ γῆς τὸ ποάτειον τὸν θεόν γὰρ τιγίρη καὶ οὐδὲν οὐτῶν δεῖσθαι.

Evidenter vix crediderim Mercurium hunc unum manumissem, ut ascenderet in terram ibique illud *τρόπαιον* deponeret. Contra in loco ille quoque dicto oboediens fuisse videtur, nam Mercurius continuo ad alium se convertit.

Sed in re perspicua non opus est multis verbis: adscriptum est illud *ἐπὶ τῷ γῆς* a magistello sollicito, ne quemquam oppositio cum subsequenti *Ἐπὶ Τιτανοῦ* effugeret. Ne autem eo expuncto quidquam desideres, respice iussa antecedentia:

ἀπόθεον τοῦ ποαγράδα, διαρρήψεων τὸν τρόπαιον, ἄγες τοῦ ὑπάντητα, κατέβαλε τοῦ δόζαν.

25. In undecimo dialogo Crates Diogeni de duobus captatoribus narrat, qui

ἐπιτρόπαιον ἀλλήλοις τοῦ κλίστοντος ἔτενα ἐξάτερος. In responso autem Diogenis legitur: ίππεῖς, οὐδεῖς ἐν τῷ βίῳ ἴμεν, οὐδὲν μονοῖς ἔτενοισθεντες περὶ ἀλλήλων· οὐτε ἐγώ ποτε πέσσαμεν Αριστοφάνην (!) ἀποθανεῖν . . . οὐτε, οἶμαι, σύ, ὁ Κράτης, ἐπειδήστις κλίστοντες ἀποθανότος ἐμοῦ τὰ κτίματα.

Eritne mihi multis verbis opus, ut demonstrem delendum esse illud *περὶ διάλιξων*, quod unde natum sit vides?

26. Sensus ipse clamat interlitam esse sorde, qua maculatur cap. 13. De Mercede Conduct:

κερχάτης οὐν . . . δεῖ δέ τοι τὸν τυσούτον πόνων μέρστα τίκτα γενέσθαι τρέπατε . . . πόνων δὲ ἐπέντοντος καὶ τικτοῦ καὶ δράμων καὶ ἀγροπνοῦ ἀναπεπαῦσθαι καὶ τοῦτο δέ τὸ τῆς τρήτης ἀποτετραντα τὸ πόδε καθετέσθαι.

Quasi vero ex sorde quisquam — requiescat! De corruptela cogitari nequit; equidem nihil inveni, quod recte posset substitui, neque quidquam emblemate illo proscripto desideratur. Invecta autem interpolatio videtur in illum locum, quo de sorde agi omnino non potuit, e capite 24, ubi habemus:

Ἐνθερ δέ ἐπὶ τῷ καθόποι τέταρτης . . . σηματοθεῖς ἄρο καὶ κάτω τὸν τὸν γητὸν τὴν τικτοῦ τοῦ σκιλοῦ.

27. Eundem fortasse interpolatorem *κοινογένεαν*, ut ita dieam, deprehendisse mihi videor in capite 1. Alexandri, ubi legitur:

Σὲ μήτε τῶν . . . μηχοὺν τοῦτο καὶ γαῖαν δέει τὸ πρόσταγμα, προστάτευτον τὸν Αἴξ.

B. I. 364

F. III. 1. 221

J. I. 207.

B. I. 366.

F. III. 2. 5.

J. I. 213.

B. II. 130.

F. I. 2. 160.

J. I. 113.

B. II. 72.

F. I. 2. 2.

J. II. 168.

αὐδοντες τοῦ Αἰθωνοτετζίου γάγιος βίον καὶ ἀντοῖς καὶ τολμίαν καὶ μαργαριταῖς τε βρύχιον ἔγγραφαντι πέμψαι. τὸ δὲ . . . οὐ μεῖόν ἐστιν ἢ τὰς Τάκεσάνδρου τοῦ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι . . . ὅμως δέ, εἴ μεν συγγράμματα ἀναγράψεσθαι μέλεις καὶ τὰ ἐρδίαντα τοῖς ἴστοροις προσδοκεῖσθαι, ἔποστροφαις τοι τῷ θεῷ τῷ Αὔγεστον βανσιασιαν, εἴ καὶ μὴ πᾶσαι, ἀλλ' εἰς δίναμην γε τῷ θεατοῦ ἀναπαθίσασθαι περιφύσησαι, ὥληντος ὅσνες τῶν κορίντων ἐκφανίσως, ὡς ἀλλ' ἐκτίνωντα ταχαίρατο, ταῦτη πᾶσαι [καὶ ως ἀμέθητος] ἵνα τοισχῆται βάνες τῷ αὐλάκῳ τοῖς τοισχαὶ ἐδέσαντο].

Quae incinis seclusi tam vitiōse abundant quam male concepta sunt.

- B. I. 81. 28. Eiusdem modi interpolatori eruditioνem suam mythologicam ostentanti inutile additamentum debetur in capite 20 Promethei, ubi hunc invenies locum:
 F. III. I 139. J. I. 90. S. I. 1. 63. Mercurius: Ἐκεῖνο δέ γε θαυμάσω, ὅτις μάντις ὁν οὐ προεγγύωσκες ἐπὶ τούτοις καὶ ασθεόμενος.
 Prometheus: Πασιτάμηρ, ὁ Ἑρμῆς, καὶ ταῦτα μὲν, καὶ ὅτι δέ ἀπολεθίσομα αὖθις οὐδεις, καὶ ἵδι γέ τις ἐξ Θηρῶν προέξεται [οὐς ἀδελφός], οὐδὲ τοι μαζοὺς κατατεθέσθων ἢν γῆς πεπετήσεσθαι μοι τὸν ἄτερν.

Pro σὸς ἀδελφός tres codices cum optimo Marciano 434 = Ω habent σὸς γῆλος.

Sed utrumque aperte pugnat cum pronomine indefinito τις.

Cur autem non hanc voeulam delere mahierim, colligas ex fine dialogi, ubi Mercurius discessurus Prometheum sic alloquitur: ἐπάμενε μὲν καριερῶς, εἴτι δέ ἵδι σοι τὸν Θηραῖον ὅν γέ τις τούτοις την ἐπιγενήσαι, μός παύσειτε σε ἀναμεμένετον ἵνα τοῦ ὅντος.

Liquidō appetet ex his verbis Mercurium, quisnam sit ille Thebanus, nondum scire.

- B. I. 422. 29. Sed ubique interpolatores, si quid arguta brevitate dictum est, de suo frigide supplement.
 F. I. I. 146. Manifestum huius vani studii exemplum tenemus in capite 28 Galli. Mycillus ibi Gallo, qui
 J. III. 32. gloriatus est se posse quemcumque vellet in unamquamque domum ita introducere, ut omnia ille videret ipse non visus, respondeat:

Ἐποι δ' οὐδὲ τῷ τοῦτο ἄλιτρον παρίσχει, ὥστε τὸ Σῆμαντος λάντανεν βραχεῖ δεῖρον μετεντρυμένα, [πεντίσια γάρ μὲν ταρσοτελῶν,] οὐ δέ αὖτις περιφύσειαν ἀποτελεῖν τὰ κατιέματα.

Demonstrare voluit interpolator se intellexisse, sed nos quoque intellegimus nec nobis opus est sapientia interpolatoris.

Quam ne in mythologicis quidem rebus patiemur nobis obtundi, sed his quoque tribus locis reiciemus:

- B. I. 395. 30. Timon cap. 18.
 F. III. I. 157. Ηλοῦτος ibi dicit; ἐκεῖνος γάρ ποτε παύσειται καὶ στονδήρ τετατίλων, γένεσι
 J. I. 51. βονάμενος τῇ τεταπάνῃ, μὴ ἐτέρωντος τετατίλων μέτορ, ὥστε τοι τῶν τετατίλων πίθον ἕδραστοίσιτε μοι δοκῶ [καὶ μάτηρ τετατίληστιν] τοῦ τετατίλος μὴ στέροντος, ἀλλὰ πάρι τεταπάναι, σχεδὸν τετεθησμένον τοῦ τεταπάνος οὕτως . . . μάκρητος ἡ τεταπάνη.

- B. I. 245. 31. Fugitiv. cap. 10:
 F. II. 2. 245. οὐδεὶς μάτης ἡ ἀγρεῖτος ἐκεῖνη καὶ περιττή σοφία καὶ . . . μὲν τοι μέτακοστες καὶ
 J. III. 441. [δυσέξοδοι καὶ] λαζαρετώδεις ἐρωτίσεται.

- B. II. 24. 32. Histor. Conserib. cap. 10:
 F. I. I. 11. οἵτε οὐκ ἡ τε λάρνατον πράσινον μὲν τοῦ Ἀργον ὀρῶνταις [καὶ λαταράδετον τοῦ
 J. II. 12. σούμπαος], πράγματα πράτων δέ . . . ἐξετάσσονται.

- S. II. I. 6.

Nunquam mihi persuadebitur Lucianum ipsum, quod comparationibus tam eleganter significaverat, idem propriis verbis tam moleste iterasse. Magistellorum exercitationes magis quam Luciani ingenium talia redolent.

Idem eadit in tres locos, ubi exquisitora vocabula colidianis videmus explicata.

33. Philopseud. cap. 7:		B. I., 212.
<i>εἰλέγοντι θηλεῖας ἔπι ταρθέρων [καὶ ἀβίτων].</i>		F. I., 2, 105.
34. Ver. Histor. I, 7:		J. III., 196.
<i>ἄγγονον δὲ ἣν τὸ φεῦμα [καὶ πολέ].</i>		B. II., 43.
35. Dial. Mort. XV, 3:		J. II., 55.
<i>ἄλλως τε ὅρης τῷν ἑταῖρον ὄσοι περὶ σέ τοιντεν ὁδόν, μετὰ μαζῷν δὲ καὶ Ὁδοσσεῖς αἴγιζειν πάντινας.¹⁾ γέρει δὲ παραμεθίτεν καὶ²⁾ ἵνα πονοντιν τοῦ ποδάριους [καὶ τὸ μή μόνον αὐτὸν πεπονθέρων].</i>	S. II., 1, 29.	
		B. I., 373.
		F. III., 2, 25.
		J. I., 227.
		S. I., 1, 147.

Omnibus his locis mera tenemus scolorum interpraelamenta; quae sentis quam procul abhorreant ab elegantibus illis variationibus, quae Luciano sunt in deliciis.

36. Finem faciat locus, ubi totam enuntiationem per se sat claram molestissime ab interpolatore repetitam videbis, in cap. 41 De Mercede Cond.:	B. II., 141.
	F. I., 2, 192
	J. I., 433
	S. I., 2, 101.

Λογίζονται (sc. οἱ μεμισθωκότες), ὡς ἐξαγορεῖσονται (sc. οἱ μεμισθωμένοι) αὐτῶν τὸ πολλὰ ἐχεῖται τῆς γένετος ἀπόρρητα, ὡς ἀπαντα εἰδότες ἀναγράψαντα γενοῖς αὐτοὺς ἀποτιενάτες, ἀπαντες γὰρ ἀναγράψαντα γενοῖς εἰσι τοῖς καλλίστοις τούτοις βιβλίοις, ἢν γρανσοῦντες οἵ τις ὀργανώσῃ, πορρὸν δὲ ἐξισθεῖν ἢ διηγεῖσθαι, τὰ δὲ ἔνδον τῆς Θυέσιτης εἰσὶ τῷτε τέκνων ἐστιομένος ἢ Οἰδίποντος τῆς μητρὸς ζυγών τῆς Τυρείς διον ἀδελφὰς ἥμα διατινούντων τοιοῦτοι καὶ αὔτοι εἰσι, λαμπτοῦντα περιβλεπτοι. Ἔνδον δὲ τὸ τῆς πορρὸν πολλὴν τὴν τραγῳδίαν σχετικοντες, ἐκαστον γοῦν αὐτῶν ἢν ἐξετάσῃς (?), δρᾶμα αὐτὸν μεταρρύσαντας Εὐρυλίδον τούτος ἢ Σοφοκλέος· τὰ δὲ ἐξω πορρόφατεντις καὶ γρανσοῦντες ὁ ὀργανώσας³⁾.

Taedium pareret inanis et auribus ingrala iteratio, nisi riſum moverent aurei umbelici, quibus interpolator corpora divitum exornat.

¹⁾ πάντως uncinis seclusit Sommerbrodt.

²⁾ καὶ omittit codex optimus Vaticanus 87 = A.

³⁾ Partem veri hoc quoque loco Sommerbrodt vidit, qui in novissima editione anno 1881 in lucem prolatu uncinis inclusit ultima verba τὰ δὲ τὸν τραγῳδίαν σχετικοντες.

Ipse meam conjecturam iam initio anni 1881 viro doctissimo E. Rohde probavi.

II.

Hanc partem ita instituiam, ut primum eos locos proferam, qui mulando, deinde eos, qui supplendo, denique qui transponendo mihi videantur esse sanandi.

Atque initium faciant tres loci, in quibus offendio eiusmodi est, ut etiam de interpolationibus cogitari possit.

B. I., 321. 1. In capite 16 Charontis, de quo supra iam dictum est,¹⁾ legitur:

F. III, 2, 107. Ιγρ δέ αἰτείσης, καὶ τὰς Μούσας ἦντο Λιττλωθόνας ἐκάστῳ τὸν ἀιρακτον.
J. I., 297. ἀγ' οὐδὲ ιριζόθαι Σεμβέβηκεν ἄτατιας [ἐξ λεπτῶν ρυμάτων]. ὅπος καθάπτει ἀρέγραι τὰ
S. I., 2, 11. καταβάτορια ἐγ' ἐκάστοις ἀπὸ τῶν ἀιρακτῶν.

Ferri nequit pluralis *tōr* ἀιρακτῶν: nam cogitarunt same veteres de compluribus Parcis, sed nunquam de compluribus earum fusis, quod qui nescit eum doceant ex ingenti documentorum copia certissima haec:

Platon. De Re Publ. lib. X p. 617 c: καὶ τὴν γέρην κλωθῷ τῇ δέξιῃ χειρὶ ἐφαπτομένην στρεπτισθέντα τοῦ ἀιρακτον τὴν ἔξω περιφοράν. . . . τὴν δέ Ατροπον τῇ ἀριστερᾷ τὰς ἐτοῖς αὖ ὡσαίτως τὴν δέ Ατέχεσσαν ἐν μέρει ἐπιτέθησε τῇ χειρὶ ἐγάπτεσθαι.

Pseudo-Aristot. De Mondo 7: τὰ περὶ τὰς Μούσας καὶ τὸν ἀιρακτον.

denique ipsius Luciani praeter hunc ipsum locum, de quo agitur, Jup. Confut. cap. 4:

οὐδέτερον τούτου. οὐ μηδὲ Μούσας διατάσσονται, ἀλλὰ πάντα τὰς μύσας γίγνεται. ἐπόμενον τούτων ἀιρακτῶν στρεψθήσεται τὸ θέρετρός τοῦ ἀιράκτης ἐκάστοτε Λιττλωθόνας ἐχειρὶ τὴν ἀπόθεσιν.

et eiusdem dialogi cap. 4, 6, 11, 19.

Ne autem ulla restet dubitatio, addo etiam in omnibus monumentis adhuc repertis, in quibus Parcae fictae sunt, unum tantum ἀιρακτον inveniri.²⁾

Quae cum ita sint, illud ἀπὸ τῶν ἀιρακτῶν aut delendum est, quod salvo Luciani sensu fieri potest, aut refingendum in ἀπὸ τῶν ἀιρακτῶν.

B. I., 70. 2. Satis miror adhuc intactum relictum esse caput 11 Rhetor. Praecept., ubi omnes editores

J. III, 180. cum libris mss. exhibent:

τούτῳ τούτῳ ἀροστέλλῳν καὶ παραδοὺς σετινὸν αὐτίκα δέιπνο καὶ, ὡς ὄρομάσσει αὐτοῖς, βαστήσεται τὸ τοῦτο λόγος ἀποτυπί καταστῆσαι.

Procul dubio aut eiciendum est illud ὄρομάσσει aut scribendum ὡς ὄρομάσσει αὐτοῖς αὐτούρ vel ὡς ὄρομάσσειαι αὐτοῖς.

¹⁾ cfr. I, 10.

²⁾ Weleker: Zeitschrift für Geschichte und Auslegung der alten Kunst 1 pag. 197 ff.

R. Schneider: Abhandl. des archäol.-epigr. Seminars der Univers. Wien: „Die Geburt der Athene“ pag. 31, tab. I, 1 et Baumeister: Denkmäler p. 219 fig. 172.

Wieseler: Denkmäler II, 838a, 840.

Clarae: Musée des sculptures pl. 215, 30.

Baumeister: Denkmäler fig. 523.

3. Initium capituli 3 duodecimi Mortuorum Dialogi sic traditum est:

*Δέξιορδος δὲ πατρός ἐργάτη παιδίων γέζετε καὶ ἡλί πολὺ τέσσετε γονάπετος τῇ τῇ
ιώχεις ὅμητι. Τοτεὶ δοῦρι ἔριξεσθε τε καὶ τὸν ὄλευθον ἵζετον ταρεῖον ἐν Τοσσῷ
τε καὶ Λαζήνοις ἔχούτησεν. οὐαστις τὸν πατρὸν προσκυνεῖσθαι ἴζειν.*

B. I., 108.

F. III, 2, 13.

J. I., 216.

S. I, I, 140.

Lucianus verbum *ζωτεῖν*, ubi significat vincere, constanti usu compositum enim genetivo, ut in huius ipsius dialogi capite 2: *Γαλαῖον ἔχούτησι*, cap. 4: *εἰ μὴ ἀπάντων ζωτεῖσθαι*, cap. 6: *τὸν Τιαλῶν ἔχούτησε*. Cum autem nihil causae dicas, cur Lucianus hoc uno loco aliter scribere maluerit, aut hic quoque ad omnium ceterorum normam redigendus est, aut, id quod mihi quidem antecedentia respicienti verisimilius videtur, eliminandum est verbum *ἔχούτησεν* et una cum eo illud *τε* additum post *ἔριξεσθε*.

Non dubia emendatio esse mihi videtur in omnibus reliquis huius partis locis, quoniam ex ipso, qui requiritur, sensu non minus facile tradita lectio redargui potest quam restitui genuina.

4. Falsum tempus verbi invenies in capite 38 Demonaeatis:

*ποτεσπίνειν τινὰς Ρωμαίον τρόπαιοντονος [καὶ¹⁾] τὴν ἑράκλιον αὐτῷ μαζήν πρὸς πάντανον
τιτετέλετέον καὶ ἐρούνονται τινῶν σοι. Τημόνας μεταχειρίσθαι ἔδοξεν; οὐαλῶνται, ἔγηται
τοῦ γίληνον ἀνταγωνιστὴν ἔχειν.*

B. II, 313.

F. II, 1, 297.

J. II, 283.

Exspectamus aut	πιὸς	σοι	μεταχειρίσθαι	δοκῶ;
aut	πιὸς	σοι	μεταχειρίσθαι	ἔδοξε;
Nemo sane poterat ad πιὸς		σοι	μεταχειρίσθαι	ἔδοξε;
respondere: καλῶς		(πιὸς	μεταχειρίσθαι	ἔδοξε).
ἢ τοῦ γίληνον ἀνταγωνιστὴν		ἔχειν.		
Idem autem caderet in πιὸς		σοι	μεταχειρίσθαι	δοκῶ;
Ergo verum est: πιὸς		σοι	μεταχειρίσθαι	ἔδοξε;

5. Initio capituli 15 Abdicati exstat:

*τοῦτο γὰρ μεῖζω οἷμαι ποτεῖν τὴν ἕριην εὐεργεσίαν, οὗτος οὐτε τίς τοῦτο οὐτε
ἀναγκαῖαν τῆς θεραπείας ἔχων οὐτίνων, ἀλλὰ τίτελος καθιστώντος . . . οὗτος . . . Φελόντις . . .
ἔφοιτο σιστα.*

B. II, 161.

J. II, 110.

Sine mora pro ὅς reponendum est ὅτι collato, si exemplo in re evidenti opus est, eiusdem libri capite 1: *ἔκεινο δὲ κατέβορον τὴν δοσινηδα, ὅτι ἔχειται μὲν ἕδος οὐτὸς ἔχων*.

6. In narratione Philopseundis, ex qua natum est venustissimum illud Goethii nostri odarium B. I, 224.

„Der Zauberlehrling“, duo insunt vitia, quorum alterum videbis ex altero ortum esse. F. I, 2, 138.

Narrat enim Eucrates cap. 36: *ἔγω . . . λαζῶν τὸν ἔτερον σχηματίσας οὐδούντος ἐπεινῶν τὸν
στίλλαρίς ἔκεινον ἐδρογόρτιν. Τοτεὶ δὲ ἐμιλήσαπέτος τὸν ἀγοροῦν ἔκόπιστε, πατέντων
ἔγραψεν τοῦτο μηχεῖται ἐδρογόρτι, ἀλλὰ τοῦτο μῆδις ἔτερον, τὸ δὲ οὐκέτι μητεροῦται ἔκεινον,
ἀλλὰ ἐδρογόρτι οὐτε. ἔχει δὲ ἔριτληστεν ἕπειν ἐδατος τὴν οὐχίαν ἔτεροντον. ἔγω
δὲ μηχεῖτων . . .*

J. III, 216.

Et finita haec oratione rogatus a Deinomacho:

τὴν οὐδαὶν τοῦτον ἔκεινον, ἔτεροντον τοτεὶν ἐξ τοῦ ἔτερον; respondet:

*τοῦτο οὐδεὶς γέ, οὐχέτι γὰρ τοῖς ἀρχαῖοις οὐδὲ τέ μη ὥστε οὐτό, τὸν οὐταῖς γένηται
ἐδρογόρτις, ἀλλὰ δεήσεται ἡμῖν ἔπειτασθῆται τὴν οὐχίαν ἔτεροντον.*

¹⁾ efr. I, Nr. 22.

Hud *καρικοῦντος* eo, quo legitur, loco, ferri non potest, potest ferri solum post antecedens illud ἀλλὰ ἐδρογόφει ἀτί. Sive autem transpositionem habemus a librario factam sive interpolationem, facta est haud dubie respecto capitis fine: τὴν οἰκίαν ἐπαριζομένην.

Sed hoc ipsum ἐπαριζομένην iam corruptum erat secundum antecedens ἐπιτάξισθηται ex ἐπεργατικούτερην, quod unice illo loco verum est. Nam ἕδωρ sane ἐπαριζεῖται, οἰκία vero ἐπεργατικήται. Diserte hoc ostendunt hi loci:

De Merced. Cond. c. 2: δοχούμενοι . . . οὐαὶ παρόματι παρὰ τὸν πλοῖον ὅλον ἑτέμεναν ἢ διεπάττες ἢ ταυτιώττες ἢ ἐπεργατικούμενοι τῷ ἄλιῳ.

Navig. cap. 16: ἐπιτάξισας τὸ πλοῖον, ὡς ἐπεργατικὸν εἶναι.

Timon. cap. 18: γενίσια βονδόμενος τὴν ἐπιρροήν, μή ἐπεργατικὸς εἰσπεισὼν ἐπιτάξισθαι αἴτοι.

B. I.	209.	7.	Multo levius vitium concepit initium capituli 2 eiusdem dialogi, quod ἐν παρέργῳ emendabo.
F. I. 2,	103.		Legitur enim: ἢ πονούμενοι τὸν πλοῖον, οὐς ἔργοις ἔργος οὗτος ἐστιν
J. III,	192.		πρᾶσι τὸ ψεῦδος;

Requiritur ὁ ἔργος οὗτος constanti Luciani usu, cuius exempla in unaquaque pagina abundant.

B. I.	122.	8.	Minus aperta est corruptela, qua depravatur cap. 29 Galli. In meditatione illa, qua Simon
F. I. 1,	148.		occultatas suas divitias mane perlustrans suspicatur fures eis supervenisse, legitur:
J. III,	34.		ἢ πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος παρίζοντος οὕτω μεγάλους ὀψωρηζέται γῆς ἐλέγετο ἢ τῇ γηραιῇ ἐλέβοτος ἐφερῆσθαι πέρτε δραχμῶν ὅλον;

Num possunt duae enuntiationes, quales: πόθεν ὀψωρηζεται. ἢ ἐλέγετο ὀψωρηζέται; salvo sensu sic contrahi in unam, ut dicatur: πόθεν ὀψωρηζέται ἐλέγετο? Minime.

Atque hoc quidem vitium evitatur scriptura ὀψωρηζεται ἐγγένει; ἐλέγετο δέ τῇ . . . quam complures codices praebent et Lehmannus suscepit. Sed forma ἐγγένει nusquam apud Lucianum invenitur.

Id ipsum autem demonstrat vitii sedem posilam esse inter ὀψωρηζεται et γῆς. Quae cum ita sint, lenissima emendatione restituendum esse censeo:

ἢ πόθεν γὰρ . . . ὀψωρηζεται; καὶ γῆς ἐλέγετο τῇ . . .

Iam vero ipsius vitii sede deprehensa particulae ἢ et δέ adglulinatae, ut locum laborantem fulcirent, ultiro excidunt.

B. II.	225.	9.	In Toxaride Lucianus Mnesippum, hominem Graecum, cum Seytha illo certantem facit.
J. II.	371.		apud utram genlem ἀλεῖται sit γίλιας λόγος. Toxaris autem postquam proposuit Mnesippo, ut ex sua ultiro gente praeclara amicitiae exempla proferret, sic pergit in cap. 10:
		οὐς ἔγωγε πολὺ ἄλιον ἄρι μοι δοκῶ πορομένων ἢ τοι γε τοῖς ἀλιομηθῆται τὴν δεσμά. οὐτε τῇ Σεντικῆς ἐπιτίμητον ἔστιν, ἢ γείροις ὄλλοις κατὰ γίλιας κεχρίσθαι.	

Hud ὅτε τῇ Σεντικῆς ἐπιτίμων ἔστιν ferri non posse recte vidit J. Guttentag¹⁾ et sagacissime coniecit: ὅτε τῇ Σεντικῆς ἐπιτίμων ἔστιν. Sed parlem tantum veri vir ille doctus vidit. Nam nihil aliud loci sententia postulat et fert quam

ὅτε τῇ Σεντικῆς Σεντικῆς ἐπιτίμων ἔστιν. Ne dubites, inspice quaequo locum plane parallelum:

Saltat. cap. 4: τοῖς . . . γενομένοις ὄλεθρος γῆ τὴς ἐδωδῆς τοῦτον.

¹⁾ In dissertatione: De subditio qui inter Lucianeos legi solet dialogo Toxarido. 1860.

10. Initio Indicij Voceūlum littera Σ accensionem suam sic incipit: B. I.
Μέχρι μὲν . . . ὅλη γα τὸ δικούμητρον τὸν τοινόν τοῦ ταῦτα κατεγγομένον τοῦ ἐμοῦ ταῦτα J. I.
καταγονος ἔται μὴ δῆ, οὐδὲ βαρέως ἐγεγον τοῦ βλάβητον καὶ αὐτίκουντον ἔται
τοῦ λεγομένων τὸν τῆς μεταπόντιος ἔται μὲν γελάσσοντα λόγος τε ἕπεται ταῦτα ὅλης
συλλαβής. ἐπεὶ δὲ τοσοῦτον ἔται πλεονεξίας τε καὶ ὑπίας, μόντε τοῦτον τοῦτον
πολλάκις, οὐχ ἀγαπῶν . . . αἰτίῳ προσβιάζεται, ἀραγμός αὐτῷ τοῦτον τοῦτον.

Absonum est a sententia totius loci illud ἔται, quod qui non sentit conferat caput 7, ubi littera Σ iterum ad priores illas iniurias a littera Τ sibi illatas recurrit his verbis:

μέχρι μὲν γὰρ ὅλης ἐπεχειρεῖ . . . οἰστον τοῦ ποτὶ τὸ ἄκοντα.

Tacebat igitur — *ἰσέχει* —; non alia tantum eorum, quae tum audiebat, se audivisse dissimulabat, alia vero non dissimulabat, sed dissimulabat se audivisse quaecumque tum audiebat; haec erat illa *μεταπόντιος*, qua gloriatur.

Accedit argumentum repetitum a ratione grammatica: semper enim Lucianus — excepto uno tantum loco, qui tamen, etiam si recte se habet, ad nostrum locum minime facit. Dial. Merelr. II. 4 — *παρακούεται* componit cum genetivo, ut Anach. 31, Hermot. 9, Jup. Conf. 1, 4, 6, 11, 19, Catapl. 7, Merc. Cond. 37, Navig. 11, 14, Philops. 12, Prometh. 2, all.

Quid igitur? Illud ἔται haud dubie corruptum est. Eo expuncto id quod relinquitur *παρακούοντος* τοῦ λεγομένων optime se haberet; sed de expungendo vix cogitandum est, vix enim demonstres, cur additum sit. Si autem voculam quaerimus, quae non modo facile in ἔται abire potuit, sed etiam bene loci sententiae convenit, nihil aliud reperies quam *ἔται*, quo restituto sanissime legitur: *μέχρι μὲν . . . ὅλη γα τὸ δικούμητρον . . . οὐδὲ βαρέως ἐγεγον τοῦ βλάβητον καὶ αὐτίκουντον ἔται τοῦ λεγομένων.*

11. Miror neminem adhuc haesisse in capite 10 Fugitivorum, ubi in oratione illa Philosophiae, B. I. 245,
 de qua supra iam actum est,¹⁾ legitur:
οἱ δέ (οὐ γελάσσονται) ποντοῦ ἀναρρόντες πάντα κατερούχεται. οὗτοι ποτὶ αὐτοῖς ἡ ἀγοτηνος ἐξείνη
καὶ περιττὴ σογία . . . ἀνεγέργετο.

Nusquam verbum ἀνεγέργεται sic in usu est. Proprium in ea re verbum est *ἀνα-*
γέρσθαι, neque aliud quidquam hoc loco Lucianus scribere potuit quam scripsit in
 Jupp. Trag. cap. 10: *προστίθονται πολλαῖς ἀναγέρσθαι σογιστοῖς.*
 Amor. cap. 23: *ἔταιανθα τοῦς Σωκρατικοὺς ἢ θαυμασίος ἀναγέρται λόγος.*
 Saltat. cap. 7: *ἄπει τῇ περιττῇ γενέσει τοῦ ὅλων καὶ ὄργησιν ἀναγέρεται.*
 denique huius ipsius, in quo versamur, capititis initio:
μεγ̄ οὖς τὸ σογιστῶν γῆλον οὐκ ὥδ' ἄπως ποτὶ παρενεγένετο.

12. Ali quanto violentior videbitur medela, qua sanandum ceuseo locum corruptum in capite 15 B. I. 73,
 Rhet. Praecept.:
ζόμησε τὸ μεγίστον μὲν τοῦτον τοῦτον τούτον καὶ τόλμαν καὶ ἀνασχετιαν.
ἄλλα καὶ βοήτην μὲν μεγίστην καὶ μέτην ἀνασχετην καὶ βύθισμα μᾶλα τὸ τηνόν.
καὶ ἡ ἐσθῆτης δὲ ἐστι . . . καὶ βρύσιν ἀτι.
σχίματος μὲν τὸ πρώτον ἐπιτέλεσθαι καὶ μάλασι.

cap. 16. *Ἐπειτα δὲ . . . οὐταντὸν ὑπομένεις . . . ἐπιτάπει,*

³⁾ cfr. I, 31.

cap. 18. ἐλεύθερος δὲ καὶ δέῃ λέγειν, λέγε . . .

cap. 19. ἵντε δέ τοι τε καὶ φίσαι κατεργάσετεντος, πάντα σοι . . . μέλος γενέσθω.

Prius illud μέλος, ubi de habitu agitur, perineptum est. Substituendum propono quod unusquisque nostrum, si lacuna esset, certa emendatione reponeret: βλέπε μα. Fuit autem olim, ut opinor, lacuna, quam librarius neglegenter respecto antecedenti illo καὶ βούτε capite 19, ut vides, supplevit. Qui forte dubitet, conferat eiusdem dialogi caput II, ubi τὸ σχῆμα rhetoris a Luciano sic deseribitur:

τέρποντες πάγκαλον ὕδητι. διασειδεμένορ τὸ βάθισμα. γνωματίον τὸ βλέπε μα. μελεζόρ τὸ γώνημα.

B. I. 197. F. II. 2. 198. J. I. 500. S. I. 2. 149. **13.** Crucem interpretum cognosces in capite 59 Hermotimi. Lycinus ibi, ut supra iam vidimus,¹⁾ Hermotimo demonstrare studet singulas philosophiae scholas non posse ut vina ἀπ' ὅλην τοῦ γενέματος cognosci totas, sed totam ad id uniuscuiusque disciplinam esse imbibendam. Sic autem hanc argumentationem incipit:

τὸν οὐρον γίγνεται τὸν ἔνθητον ὄλον αὐτῷ ὄμοιον εἶναι, καὶ μὰ τοῦ οὐδέτερον ἀποτοντος ὄλλα καὶ τὸν γενέματον ὑγρούμενον ὄλην ὄσον αὐτοῦ, εἴσεσθαι αὐτίκαιον ὄπιστος ὁ πίθος ταῖναι, ἀπόλοντος καὶ τοῦτο καὶ οὐδέτερον τὸ ἔγωγε ἀντίτιον. οὐαὶ δὲ καὶ τὸ μετὰ τοῦτον γιλοσογία καὶ οἱ γιλοσογονήτες, οἵτοι διδάσκαλος ὁ σόζ, ἦραι ταῦτα πρὸς ἴμπει λέγει ὄσημέρα καὶ²⁾ περὶ τῶν αὐτῶν. ἢ ἄλλα ὄλλοτε;

Et ipse sibi ad hanc interrogationem respondebat, sic autem, ut legitur in libris:

πολλὰ γέροντες πρόδηλον, ὡς ἐντάσσεται οὐκέτι τὸν εἰκοστὸν εἰη³⁾ παρέμενες αὐτῷ . . . εἰ τὰ αὐτὰ ἔλεγεν, ἄλλη ἀπέχουται τοι καὶ ἀπαλλάξουσαι.

Multum in eruenda ratione verborum πολλὰ γέροντες πρόδηλον viri docti sudarunt. Audiamus Fritzschiūm:

„Jacobsius, qui . . . supplebat ὅτι πολλὰ γέροντες πρόδηλον —, asyndeton sustulit, rem ipsam non corredit. miro enim errore omnes fere putant verba prorsus absurdā πολλὰ γέροντες vel optime se habere, quae Jensius ita vertit: „multa sunt executienda“ et hinc Wielandius: „Da der Materien, wovon sie zu handeln haben, sehr viele sind“. quasi vero additum esset: τὰ λεξιά. immo vitium hisce verbis inesse verissime ego in Quaestn. L. p. 163 iudicaveram, etsi correctio ista probari sane non potest. ceterum postea Lucianum vidi ita prorsus, ut nunc edidi, scripsisse: πολλοῖς γέροντες πρόδηλον i. e. „multis enim argumentis id est evidens“.

Verum est quod Fritzsche contra alios disputavit, quod ipse protulit non minus est falsum; nam praeceptorem illum non confidie de eisdem rebus esse locutum id Lycinus, ut

¹⁾ efr. I Nro. 16.

²⁾ Falso hoc καὶ delevit Cobet Var. Leet. p. 211 cumque secuti Fritzsche et Sommerbrodt collato loco, qui huc minime pertinet, Icaromen. cap. 5: νῦν τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ὑδοσηγον. Hoc enim Icaromenippi loco de eo agitur, num de eisdem rebus aliae scholae alia et omnibus ceteris contraria defendant. Nostro autem loco Lycinus querit, num unusquisque e philosophis, exempli gratia ipse Hermotimi praeceptor, cotidie loquatur de eisdem rebus, ita ut qui semel cum audiverit, totam eius doctrinam habeat cogitam et iam possit ad alium eodem modo perspicieendum transgredi. Hoc non est hercle idem! Ceterum si delere voluerunt viri docti, poterant sane delere totum illud καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, quo expunto nihil desideraremus.

³⁾ Sie rectissime Solanus pro tradito τίκτος ἐν corredit omnesque editores reepperunt.

vides, non colligit e multis argumentis, sed efficit ex uno eo, quod Hermotimus tam diu apud illum perduravit.

Sed res clara est! Verte hoc ipsum, quod modo dixi: Sed res clara est in lingua Graecam, et restitueris, quod requiritur. Nam nihil aliud Lucinus (Lucianus) illo loco, ubi suam orationem ipse quodammodo interrumpit, dicere poterat quam:

*πλὴρες δὲ γένεται πρόσθιον,
vel: ἀλλὰ γάρ τοι πρόσθιον¹⁾.*

Utrumque facillime in traditum illud ποιὸν γάρ τοι πρόσθιον abire poterat. Ulrum antem hoc loco scripsit Lucianus, in dubio relinquam, cum utriusque elocutionis exempla apud eum inveniantur. Legitur enim initio huius ipsius capituli, in quo versamur:

πλὴρες δὲ τὸν γένεται πρόσθιον, et Dial. Meretr. XII, 2:

ὅτις ἀγωνίτης τῷ μηδὲ τεκμησθῆναι διεργούσις λίθος, οὐχ ἀνθρωπός τοι.

πλὴρες δὲ εἴ γε γρὶ τάλαθες τετεῖν, σέ, ὁ θεός τοι διέγεγαντος αὐτῶν ἀνεγεγανθοῦ.

Dial. Deor, vero XX, 6 habemus:

οὐτε οὐρὴ ἐγώ τὴν σύριγγα λαβών, ἀπεβεβήκει γάρ αὐτὴν ἐπότι τοῦ θεοῦ —

ἀλλὰ γάρ, οὐ διατητής οὐτού πλιστού, ὥστε προσειπομεν αὐτῶν, et Bis Accusat. cap. 26:

ἀλλὰ γάρ, τοι μηδὲ προσιπταῖσθαι . . . προσομιώσαι . . . προσομιώσαι τῆς καταγρούς.

Quae sequuntur verba: *ἢ οὐτε τοι εἰσοδι τοι παρέμενες αὐτῷ retineri possunt, quamquam melius esset: οὐ γάρ οὐ . . . vel: ἐπει οὐχ οὐ . . .*

14. Hermotimus me transducit ad alterum huius partis propositum, quo eos locos proferam, qui supplendo mihi videntur esse sanandi.

Duae voculae describentium sociordia exciderunt in capite 22, ubi legitur:

*Ἐν εἰρήνῃ καὶ δημοσίᾳ ενυπολιτεύονται, ἡ γάρ ἐν ταῖς ἄλλαις λιπέσει, οἶναι, τὰς σιάσις . . . ἐγείρει, . . . ταῦτα λιπτα ἐπιτοδώρι ἔστιν ἐπείναι, οὐ γάρ οὐτε χρονίαι τοι
αὐτεἰδοντες αὔτε δόξαις ὑπόστη, οὐδὲ διαγέρεσθαι τερπούσι αὐτῶν, ἀλλὰ τάλαι τῆς πόλεως ἐξελιγάκαστην αὐτὰ οὐχ ἀναγκαῖην ἡγισάμενοι ενυπολιτεύεσθαι.*

Non perdam multa verba in re evidenti. Aut expungendum est hoc Σημιτικόνθα, id quod sine illo sensus detimento fieri potest, aut inserendum, ut sana fiat oratio. Argue
τὸ inter ἡγισάμενοι et Σημιτικόνθα.

Conferat, cui necessarium videtur, e nube exemplorum oculata haec:

Rhet. Praec. 22: *οὐδὲ μέρισιον καὶ πρὸς τὸ εἰδοσιμεῖτρον ἀνεγεγενέτο.*

Hippias 5: *ἀναγκαῖος πρὸς ἀναδοχήν.*

Phalaris I, II: *κτινέσως αὐτῷ . . . έθει μάρον πρὸς τὸ καὶ ἔμερχον τίναι δοκεῖν.*

15. Uberiorem disputationem poscit locus foedissime omnium truncalus in capite 51 De Histor. Conscr.:

μάλιστα δέ κατόπιν τοιχίων παρουσιέσθω τὴν γνωμὴν ἀθόλῳ²⁾ καὶ σιλλινῷ καὶ ἀχριβῇ τὸν κέριγον, καὶ οὐνοις ὡς δέξιαι τὰς μόριδας τὸν τογόν, τοιαῦτα καὶ δεικνύειν αὐτὰ, διάστροφαν δέ τὴν παρέχοντα τὴν ἐτερόσημην μηδέν, οὐ γάρ θεσμοῖς τοῖς διτιοῖσι —

¹⁾ Hanc emendationem Sommerbrodt quoque anno 1889 proposuit: ipse meam sententiam iam anno 1887 cum viro doctissimo E. Rohde communicaveram.

²⁾ Sommerbrodt cum minore parte codicem scripsit *αθόλῳ*.

B. I. 179.

F. II, 2, 152.

J. I. 470.

S. I, 2, 128.

38.

F. I, 1, 97.

J. II, 44.

S. II, 1, 23.

γραφονστιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενα τέστι καὶ εἰρήσειαι, πέπονται γὰρ ἕδη,
διὸ δὲ οὐδὲν καὶ τίταν αὐτά. ὅστις οὐ τοῦ εἴπωσι ξηρητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅποις εἴπωσιν.

Unus Guelserbytanus alter, codex minoris momenti, verba τοῖς δύτοσι . . . πέπονται
γάρ omisit dilucido, ut vides, errore.

Retinuerunt tradita illa verba omnes editores præter Fritschium, quem secutus est
deinde Sommerbrodtius. Immo Hermannus illa defendit probata Gesneri adnotatione: „τοῖς
δύτοσι γράψειν est sub magistro eloquentiae sive rhetore exercitationis causa scribere, ubi et
speciem et verba fingere non licet modo sed oportet“.

Sed verba illa, uti nunc sunt, ferri omnino non posse primus vidit Solanus; Madwigius
deinde scribendum proposuit:

οὐ γάρ ὡς παρὰ τοῖς δύτοσι γράψοντι [ἢ αὐτοὶ εἴρησκονστιν], ἀλλὰ . . .
supplens igitur verba, quae inferunt sensum, quem traditis ipsis iam subesse crediderunt
Gesnerus et Hermannus. Fritschius denique lacunam inter δύτοσι et γράψοντι statuendam
et his fere verbis explendam esse censuit:

οὐ γὰρ ὄστερ τοῖς δύτοσι[τε] τέθοις ἐπίπλαστια] γράψοντι.

Mihi omnes haec et interpretationes et mutationes communis eo errore laborare videntur,
quod retinetur illud γράψοντι, id est indicativus praesentis, ubi exspectandum est haud dubie
aut γράψοντι aut γράψιον τοῖν aut γράψειν δεῖ vel γρά-

Nam per totum librum sic scripsit Lucianus, ubi πῶς δεῖ ιστορίαν συγγράψειν exponit,
a capite 37 usque ad finem;

ἴμην τοιοῦτος . . . παραδεδόσθω — τέστι — μὴ μελέτω αὐτῷ — ἵγιστειαι — τοῦ
δὲ συγγραψέως ἔργον ἔν — μόνη θυτέοντι ἢ ἀλιθεῖ — τοιοῦτος τέστι — γνώμην
τοιαύτην ἔχων ἴχετι — κοινωνεῖτι — ἵ λέξις βεβίκετι — πειστέοντι — χριστέοντι —
συνταχτέοντι — συνγραφέτι — χρωντέτι — ἐπικέτι — ὄρατι — δικαιέτι — σπευ-
δέτι — παραπλέσθω — δεικνύετι — ζητητέοντι — νομιστέοντι — πατέστειαι —
χριστειαι — ἄρχεται — ἵ μετάβασις κεκοσμήσθω — ἐπανθετέιτο — πατέστει — πορί-
ζεσθαι γράπι — σωματικόν — λεγέσθω — καὶ μῆνος λεπτέος — γράπι τοινν.

Semper etiam Lucianus, ut vides, numero singulare utitur; ergo, ut retineri possint
pluralia illa nostri loci οὐτοῖς τοῦτο σηματέοντος αὐτοῖς ἀλλ' ὅποις εἴπωσιν, in antecedentibus requiruntur, quo referantur: οἱ συγγραφεῖς vel οἱ ιστορίαν συγγράψοντες. Et impigerime Lucianus, quamquam per totum librum de eisdem notionibus — ἵ ιστορία et ὁ ιστορία
συγγράψων — loquitur, eas repetit, praesertim ubi, ut nostro loco, oppositio aliqua intercedit: confer exempli gratia unum cap. 8:

τοιούτης μέν . . . ἀλλὰ ἐποσθέσεις καὶ κατόντες ἕδιοι, ιστορίας δὲ ἀλλοι, μέρα τοινν.
μᾶλλον δὲ ἐπέμενε τοῦτο κακόν, εἰ μὴ εἰδέναι τις χωρίστει τὰ ιστορίας καὶ τὰ ποιητικά.
ἀλλ' ἐπεισάγει τῇ ιστορίᾳ τὸ μῆνον . . .

Haec omnia suadent, ut Lucianum scripsisse suspicer:

οὐ γὰρ ὄστερ τοῖς δύτοσι γραπτέοντι τοῖς ιστορίαν συγγράψαντι,
quibus ex verbis tradita nasci potuerunt errore tam manifesto quam frequenti.

Quem offendit repetitio verbi γράψειν, is comparet pro multis huius libri locis hos tres:
cap. 13: ἵ γένεται τοῖς γραψεῖσι τοῖς παραπλέσματα ὡς καλλίστας αὐτὸς γράψειν.

15: ὁ γάρ αὐτὸς οὗτος συγγραψεῖσι . . . πολλὰ ἀνέγραψε,

30: *νὴρ μέτοι τετραγωγὶν . . . ἐπέγραψεν.*

Et si quis obiectum desiderabit, ei satisfacient hi loci:

16: *ἀρχάντεος ἐν τῇ Τάδε συγγράψειν,*

27: *διπλῶς ἀντί ἀρχετον συγγράψαι τις.*

61: *μή πούς τὸ παρόν μόνον ὄφειρ γράψει.*

Sed proxima quoque verba:

ἄλλα τὰ μὲν λεζθησόμενα ἔστι καὶ εἰρήσειν

sic retineri non posse iam dudum constat. Nihil autem adhuc repertum est, quod aliquam habeat veri speciem. Quod enim coniecit Weiske: *αἱ ἔστι*, Fritzsche: *αὐτὶς ἔστι*, Sommerbrodt: *οἵα ἔστι*, omnibus his conjecturis ipsae loci difficultates non modo non summotae, sed auctae sunt. Nam ut omittam viros illos oftensionem, quam affert illud δεῖ εἰπεῖν post εἰρήσειν, ne animadvertisse quidem, ipsa quae intercedit inter πέμπτην γὰρ ἵδι et τὰ λεζθησόμενα ἔστι ratio causalís, ea illis additamentis inde ab initio deletur. Cum vero antecedentia respexeris, inveneris nihil effici nisi molestissinam eiusdem cogitationis repetitionem, cum deinceps esset legendum:

ἄποιντος ἦν δέξιατοι τὰς πορρᾶς τὸν ἔργον, τιμῆνα καὶ δεικνύοντα αὐτά

ετ; τὰ λεζθησόμενα οὐδὲ (vel αἱ) ἔστι. τιμῆνα καὶ εἰρήσειν.

Quas omnes ob causas illis quidein conjecturis locum sanatum non esse persuasum habeo.

Ipse de alia cogitavi, quam proferre non dubito.

Totius loci sensus inest hanc dubie in conclusione illa:

ἴστετο μὲν τοῦ εἴπωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἄλλοι οὐτοις εἴπωσιν.

inest etiam quodammodo in subsequentibus:

οὗτος δὲ τομοτέον τὸν ἴστοριν συγγράψοντα φειδίη γοῦνα ἡ Πραξιτέλει . . . τοιχέναι, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἕκεῖνοι γοῦνοι . . . ἡ πορρᾶς ἔλλογον ἔλλογον . . . ἡ τὸν ἔλλογον ἔλλογον, ἄλλοι οἱ μὲν ἐπιφράζεις καὶ προσπερέβλητα, . . . οἱ δὲ ἔλλογον πόνον καὶ ἔλλογον . . .

Comparemus igitur verba conclusionis illius cum eis, ad quae referenda sunt:

ζητητέον αὐτοῖς οὗτος εἴπωσιν idem est quod δεῖ τάξαι καὶ εἰπεῖν αὐτά (sc. τὰ λεζθησόμενα), ergo relinquitur ipsis illis, de quibus quaeritur, verbis sensus qualis:

οὐδὲ ζητητέον αὐτοῖς τοῦ εἴπωσιν, id est αὐτά τὰ λεζθησόμενα.

Ad talem solum sensum quadrat et vel optime quadrat quod sequitur: *πέμπτην γὰρ ἵδι.* Et inest hic sensus iam in tradito illo *ἔστι*, corruptum est nihil nisi subsequens εἰρήσειν. Sub eo autem formam verbi *ἐγένετο* latere testatur etiam ipsius Luciani locus plane geinellus. Rhetor. Praecept. 21:

οὐ γάρ δέ . . . μισθὸν τὸν διέλαντον ἀποτίνειν, εἴ ποτε αἰσθοντο σε καταπεσούσετον, γεῖσαι ὄργαντις καὶ παρέχαντις τέλετον τὸ λεζθησόμενον.

Maxima igitur cum verisimilitudine cogitari potest pro *εἰρήσει* lenissima mutatione scribendum esse *εἴρηται* et totum locum sic fere esse legendum:

οὐ γάρ ὕστερον τοῖς διέλαντον τοῖς πέμπτην γεῖσαι συγγράψονταν, ἄλλα τὰ μὲν λεζθησόμενα ἔστιν καὶ εἴρηται, πέμπτην γάρ ἵδι, δεῖ δὲ τάξαι καὶ εἰπεῖν αὐτά. ίστετο μὲν τοῦ εἴπωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἄλλοι οὐτοις εἴπωσιν.

Nonne concedis omnia iam verissima esse sanissimeque orationem procedere?

16. Lacuna maior statuenda esse mili videtur in capite 36 Amorum, de quo loco nemo adhuc B. II. 213. dubitavit. Inde a capite 19 Lucianus duos homines introducit certantes, utrum *τίνει γενεσίν* J. II. 315

άνδρων ὄμιλοι αἱ ὁ ἄρρεν ἕρως praeferendus sit. Quorum is, qui prior loquitur, Charicles illam defendit his argumentis:

cap. 19—22: ὁ ἄρρεν ἕρως fit adversus leges naturae.

cap. 22: Λαγὰ τοῖς . . . σφίσις ἀχραντος ἡ τῆς φέσεως νομοθεσία γρλάττειαν λέντεις οὐκέτι παραποματίαν λέντεις . . . ἐμεῖς δὲ μάτιαν ἐπὶ τῷ φρονεῖτε εὐλόγον μετανοεῖτε, τίνει κατηνήτωσιν παραποματίαντες ἐπὶ τῷ και' ἀλλίλων ἑργον ἥρεθισθε;

cap. 23: ἄλλα γὰρ ἵτανθε τοῖς Σωκρατικῶν ὅτανέται λόγος . . . ψυχῆς γὰρ ἔσωτα πλάττονται καὶ τὸ τοῦ σώματος ἔμμορφον ἀδυνέτον γίγεται. ἀρετῆς καλοῦσσιν αὐτοὺς ἔργους, ἢδι' οὓς μητὶ πολλάκις παγκάτειν ἐπέρχεται, τί γὰρ παθάντες, ὡς σεμνοὶ γιλόσοσι, τὸ μὲν ἄρδη μακρῷ γρόνῳ μεδονῶς ἐνιοῦ πεποιητέονται . . . δι' ὀλιγωδοὺς παρατείπετε, πᾶς δὲ ὁ σοφὸς ἕρως ἐπὶ τῷ νέον ἐπιόμειται;

cap. 24: πᾶς οὖν φροντίστως μὲν ἡ δικαιοσύνης τῷν τε λαπτῶν ἀρετῶν, αἱ τελείως ἀνδρίστι σύγχιον εἰλίγουσι τέλον, οὐδὲς ἕρως ἐνιούστε, τὸ δὲ τὸν παιδὶ καλλίστας ὄντος παθῶν ἐγείρει;

cap. 25 et 26: ἐπιθετώ παιδικῆς χρονίστες πολὺ τῷ γεννακεῖται ἀμετώ.

γανὴ μὲν οὖν ἀπὸ παιδίστενον μέχρι ἡλικίας μέσης . . . ἐνάγκαλον ἀνδρόσσιν ὄμιλοι, καὶ παιδεύῃ τὰ τῆς ἄρσης ὕμιν, ὅμως οὐ ἐπιτείσια ἔργοι τοῦτον γένεται τῷ νέον σοσιώτερον.

εἴ δὲ εἶναι τοῦτον ἀποτελεῖσθαι παῖδα τοι, αὐτὸς ἔμοιγε δοκεῖ παραχτινῆς, σκληροῦ γὰρ τοῦ μελῶν ἀπανδρωθέντες ὄγκοι καὶ τραχὲς μὲν ἀντὶ τοῦ πάλαι μαλακοῦ πενεποτέτερον ἰσέντος τῷ γένετον . . . γεννακὴ δὲ τούτη ἡ τοῦ σώματος ἐπιστήμης γάρος . . .

cap. 27: τί δέ, οὐδὲ τοῦτον ἴδοντες καὶ τὰς ἀποταμεῖταις μεταδικούσι, ἐπειδίν τε τοῖς τοῖς διατητοῖς οἱ πάσχοντες ἐνέργαιονται; σχεδὸν γὰρ οὐ κατὰ ταῦτα τοῖς ἀλόγοις σφίσις τὰς ποιήσεταις διατεριβάς ἀστερίζομεν, ἄλλα ποτε γίγεται πονητικὴ σεμνγέντες ἴδιων τά τε ἀγαθῶν σὲν ἀλλίδοτες ἴγοι μετέτειν καὶ τὰ δυσχεροῖ κονγότερα πειτεῖν ἀλλίδοτον. — οὐ μὲν οὖν γεννακεῖται σύνοδοι τοῖς ἀπολαύσσονταις ἀντιδοστιν ὄμοισιν ἔχονται . . . τοῦτο δὲ οὐδὲ τοῦτον εἴται τοι, ἄλλα . . . τῷ ἑρωτισμῷ καὶ ἄρχοντας μὲν ὀδένται καὶ δάκρυσι, μικρὸν δὲ ἐπὶ τούτον . . . οὐδὲν οὐδὲν ἀλλίστεις, ἴδοντες δὲ οὐδὲν ἡτούσιν, εἰ δὲ δεῖ τοι καὶ περιγράψεο τούτου, γεννακὴ μὲν καὶ παιδικότερον χρώμενον ἔξεστιν ἐνδεκατήγανθιαν διατητοῦς ἀπολαύσσονταις ὄντοις ἀνοίσκεται, τὸ δὲ ἄρρεν οὐδετέρον γαρζεῖται θήλειαν ἀπόλαυσιν.

cap. 28: εἰ δέ τοῖς ἄρρεσιν εὐλατεῖται οὐ μετὰ ἄρρενων ὄμιλοι, πρὸς τὸ λοιπὸν ἐράτωσαν ἀλλίκοτες καὶ γεννακεῖται.

Inter ea autem, quae alter respondet, ut haec redarguat (cap. 30—50), legitur in capite 36: οὐδὲ μὲν γὰρ ὄλιγον καὶ γελᾶν ἔργαγος ἐπίμει. Λαγικάλένος ἄλογα σφίσις καὶ τῷ Σκευθῷ ἔργηταιν ἐπαντοῦντος, ὄλιγον δὲ τοῦτο τοῖς ἄργεν γίλοντες καὶ μετενέρει γεννόμενος· Εὐλόγη, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτον γεγγάμενος οὐδὲ τετελεῖσθαι λέγεται ἐπεστιαλμένω τῷ τοῦ φωνῆς τῷτο τὸ ὄγκον ἐπέλεγεται, ἄλλη ἐπιμερή φωνῆς λαρυγγίσων οὐδὲ ἔρωτον, γιτέρη, ἄλλίκοτες λέντεις οὐδὲ ἄρχονται σύνεταις . . . τοι.

καὶ τοῦ θαυμαστοῦ; ὅτι γὰρ ἐκ λαρυσμοῦ δικαῖος ἔγειται τοῖς μηδὲ δυναμένοις τοιγίστισθαι δὲ ἀρρεστίντινον τοῦτον τοῦτον τοῖς μηδὲ τοῦτον τοῦτον.

Manifestum est vitium in verbis:

Λαρυζάλένος . . . τῷ Σκευθῷ ἔργηταιν τοῦτον τοῦτον, ὄλιγον . . . καὶ μετενέρει γεγγάμενος· Εὐλόγη.

Nam τοῦτον έργηταιν Charicles non modo non laudavit, sed vituperavit (cap. 27),

et de Scythis omnino non est locutus. Quid igitur? Sensus, qui inest in *τηρ ἐργατικήν τελεοῦσαν* nullo modo ferri postest; quod autem attinet ad Scytharum commemorationem, haud dubie aut priore illo loco statuenda est laetitia, aut hoc loco interpolatio.

Hoc certum est, quod praeterea effici potest, vel maxime est incertum. Nam omnia sane optime se haberent, si verba καὶ τὴν Σκυθῶν ἐργατικήν et cum his ea, quae traxisse videntur: ἀλόγος δὲ . . . καὶ πεινόμενος γενόμενος Ἐλέκτρη ut subditicia in marginem allegarentur. Sed haec sanatio multo esset violentior, quam ut a quoquam probari posset; nam omnino non intellegeremus, cur interpolatum esset. Attamen de interpolatione mihi videtur esse cogitandum; et interposita credo omnia illa praeter commemorationem τῆς ἐργατικής, quae ipsa potius, ut opinor, ansam dedit inserendi. Eiusmodi enim sensum olim exstitisse suspicor: risum paulo ante mihi movit, quod Charicles bestias ob naturalem earum amorem laudavit ut γενόμενος (cap. 22), easdem vero τὴρ ἐργατικήν earum respicieus concessit ἀλόγος esse (cap. 27). Sed restitui hic sensus vix unquam poterit: ego quidem, quoniam τὰ ράσημα mihi videtur ἀνίκτοτον καὶ ἐπερβεβλήσθεντα τοὺς ὄφες τῆς τύχης, medici illius consilium secutus (Abdicat, 4) οὐδὲ τὴρ ἀρχὴν προσπίπτομαι.

17. Jam transeo ad ultimam huius dissertationis partem, quam supra indicavi.

B. I. 74.

J. III. 189.

Praepostere legitur in capite 24 Rhetor. Praecept.:

Ἱρ ταῦτα, ὡς ταῦτα, καλῶς ἐκμάθῃς . . . θαρρῶν ἐπιμεγάλουμα οὐκέτι τοῖς μακροῖς στο ἀριστον τρίτον καὶ ἴμεν ὅμοιοι ἀλοιτελεσθέσθαι. τὰ μὲν τοῦτο δέ οὐκέτι τοῖς λέγεται. οὐσα ἐν βραχεῖ παιδίσται τοι τάχατά παγῆ τῆς Ρητορικῆς. ὅφες ἔτει, οὓς παιδὸς μὲν ἀγανωῖς καὶ οὐδὲ καθηρῶς ἐλευθέρος ἐγενόμενος . . . παρός δέ ἀπεστίγιας, ἐπὶ ἀργάδον πινός. αὐτὸς δέ τὴρ ὥστε οὐ πατεῖταισθαι ἀδόκιμος τέλαι δόξας

τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ φύλῳ τῷ τρέφεσθαι συντῆται τοτε καποδαιμονι καὶ γλισσῶν ἐραστῆς. ἐπειδὲ τὴν ὑδάτην ταύτην¹⁾ δέστηται αὖσαις κατεῖδον καὶ διεκπεισας ἐπὶ τῷ ἀρρώστηρι — ἐληπθεὶ γάρ μοι πάντα ἐκεῖνα ἢ προεπιπλεύσασθαι, τὸ θαύμα, ή ἀμαθία, ή ἀναστρεψία — πρῶτον μὲν οὐκέτι Παθετικὸς ὀνομάζομαι, ἀλλὰ τοὺς Λιός καὶ Λίδας παισὶν ὄμοιότερος γεγένημαι.

Ἐπειτα δέ γοιται συντοιχίσας τὸ πρῶτον μὲν ἐγαστριζόμενον πολὺς αὐτῆς ἐγάντι προσπιπούμενος γενικός ἐρδομητοριόντος ἐπιταγας ἐπι λοιποὺς ὕδωρις ἐγοίστης, γονσίν καὶ τούτους ἐνθεμέμενος, πλὴν ἀλλά γε διὰ τὴν πενιαν ἐγεισάμενον ὃν ἀθλον, καὶ τὰ φρεγαὶ ἐκεῖνα ἐπ τῆς σφαρᾶ γιλίματα ἐπειρίσται μοι ἐποίει ὁ λημός, εἴται δὲ γονεῖς δεῦτε καὶ τροπογόνος ὡς τέχει ἀπάντων κατέστηται, εἰ τοι μὲν ἀλλά γονεῖς δεῦτε τοι τοὺς πάτερας ἐμήνυσθεν, οὓς γαρ μακρὸν τείχη τὴν αὔτη τὴν τιμήν τοσούτην. ἐξωστείς δέ εἴται κεγκάτην ὅμως οὐδὲ τοι τοι παρόησα τῷν ἀναγκαῖον.

ἀλλὰ καὶ διάτοις δοκῶ καὶ ταῖς δίκαιαις ἐξειάσομαι προδιδοὺς τὰ πολλά . . . καὶ ιτισμοῖς μὲν τὰ πλεῖστα, οἱ γούρικες δέ εἴται τῇ θύρᾳ γλωσσαί καὶ ἐστεγανωμέναι, τούτους γάρ εἴται τοὺς δεσμεγέτες κρωματι τοὺς δηλεαστούς, ἀλλὰ καὶ τὸ . . . δεικνυσθαι τῷ δικτεύσθαι τοῦτον ἐπειρίσταιον ἐπ πάσῃ κακῇ λεγόμενον, οὐ μακρὸν τίναι μοι δοκεῖ.

Clamat tempora verborum, clamat totus huius loci sensus transponendum esse sicuti numeris adscriptis significavi. Aberravit librarius ab ἐπειτα δέ ad ἐπειδὲ δέ, deinde quod omiserat simpliciter postposuit.

¹⁾ Confer quod supra I. Nr. 14 et 15 dictum est de capitibus 1—14, et II. Nr. 12 de capitibus 15—2).

18. Qui superest locus, in eo videbis non singulas tantum emuntiationes, sed totam totius elegantissimi libri distributionem stulta transpositione foede conturbatam.

Tota enim illa narratio De Mercede Conductis in tres divisa est partes, quas Lucianus ipse indicat in capite 10 his verbis:

ἐπισκοπήσωμεν, οὐαὶ μὲν τῷ τοῦ ποδεργῆραι καὶ τρχεῖν ἐπομένοντι (cap. 10—13),

οὐαὶ δὲ ἐν αὐτῷ ἴδιῃ ὄντες πάσχοντι (cap. 13—39),

ἐπὶ τούτῳ δὲ ἡττες αὔτοῖς ἡ καταστροφὴ τῷ δράματος γῆγεντι (cap. 39—fin.).

Secunda autem pars iterum divisa est in duas, quarum quodnam utriusque argumentum sit, elicias e verbis, quibus altera introducitur initio capituli 36:

*καίνοις φορτιὰ ἥσως τὰ τῶν ἀνθρώπων, αἱ δὲ οὖν γρυπαῖς — καὶ γὰρ αὖτε καὶ τόδε
ἔπει τῷ τοῦ γρυπαῖς σπουδίζεται, τὸ εἴραι τρυπάνηταις πεπαιδευμένοντις
μεταστοῦν ἑποτελεῖταις Σεντόντας¹⁾ καὶ τῷ φορτίῳ παρεπομένοντις,*

Evidenter appetet ex his verbis Lucianum in antecedentibus narrasse, quomodo praecettiores illi haberentur conducti a viris; et inveniuntur re vera eiusmodi solum narrationes B. II. 18, in capitibus 13—32 et rursus in capite 35. In capite 33 vero et 34 descriptum legimus. F. I. 2. 183. quomodo praecettor quidam a femina conductus ab ea tractatus sit, et talis narratio sequitur etiam verba illa capituli 36. Jam ex hae ratione sat manifesto colligas capita 33 et 34. S. I. 2. 97. transponenda esse ita, ut legantur post hanc capituli 36 narrationem, hoc igitur ordine:

cap. 32 + 35 + 36 + 33 + 34 + 37.

Sed accedunt etiam alia, quibus egregie haec conjectura firmatur. Nam primum quidem in cap. 36 Lucianus ne uno quidem verbo admonet se iam antea de conductis a feminis locutum esse; contra ipsis illis, quae exscripti, verbis a feminis quoque homines doctos per simulationem studii litterarum conducei ut plane novum et inauditum profertur. Ipsa autem illa quae sequitur capituli 36 narratio minime eiusmodi est, ut demonstret τὰ τοῦ γρυπαῖς etiam minus esse φορτιὰ quam τὰ τοῦ ἀνθρώπων, sed eiusmodi sunt narrationes capituli 33 et 34.

At, quaerat quispiam, quomodo tibi haec violentissima transpositio orta esse videtur? Non mihi necesse est ad suspicionem illam sat dubiam refugere, ut duas archetypi plagulas easu aliquo transpositas esse mihi fingam. Nam fraus in propatulo est. Legitur enim in capite 32:

*καὶ τὰ μὲν ἐρ τῇ λόγει ταῦτα, ἵνα δέ παντες καὶ ἀποδικαῖσαι δέῃ, . . . περιμένετε,
Ἐστιν ἀρ . . . τῷ μεγάρῳ στῇ τῷ τῆς δεσποινῆς²⁾ κομμωτῇ στρατιαρχαρίσωσιν.*

In cap. 33 autem narratio inveniatur, quae sic incipit:

*οὐκέτι δέ σοι καὶ διηγήσασθαι ὅμοι Θεομάτιοις οὗτος ὁ Σιωπής διηγήσασθαι Σερφᾶς αὐτῷ,
— στηνὴν μὲν γὰρ αἰλονοῦν τοῦ καὶ τοργόστην γρυπαῖς τῷ ἐπιγενώντι ἐν τῇ πολει· δεῦσαν*

¹⁾ Fritzsche duobus verbis transpositis scripsit: *τεταπειρέοντες ἴνοττες, μασθοῦ Σεντόντας . . .*

²⁾ Haec δισποινα eadem est, quae iam saepius in antecedentibus commemorata est, uxor sane vel concubina domini illius, de quo in cap. 13—32 et iterum in cap. 35 agitur: cfr.

c. 12: *τούτοις τοῖς γάρ ἐνίσταντο — οὐδὲ ταῦτα ἤ γε ποιεῖται.*

15: *καὶ τῇ πολειτείᾳ τοῖς διαρρήσταις — οὐδὲτοι αὐτῷ διαίρεται τοῦ πλοιοῦ.*

29: *ἵνα μὲν γάρ ζηλοτάτος τοῖς καὶ παῖδες τελοφοροῦσσαν ἤ γε γυναῖκας . . . οὐκέτι τοῦ ποιητα.*

δὲ καὶ ἀποδηματικού τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνον παθεῖ ἔστι γενόμενον, συγχωρίζεσθαι γὰρ αὐτῷ παραδεδόσθαι γελοσόφη ὅπερα κίναιδόν τινα . . .

Luce clarius est transpositionem illam factam esse ob hanc similitudinem, quae intercedit inter cap. 32 et 33. Ipsum autem Lucianum ob eiusmodi causas dilucidam snam atque perfectam dispositionem non conturbasse eni non persuasum est, ei persuadeat ipse disertis verbis, quibus alio loco libri a perturbatione perturbatione abhorret, in cap. 6: Λεζόμενος δέ αὐτὰ τὸ προσίκοντι καὶ φῶτον, ἐπειδάν καὶ τὰς μῆλας . . . διεζήμεται.

Ceterum vix credo quemquam esse, qui de hac coniectura dubitare possit, nisi vero quis opinatur Lucianum ipsum confusionem illam sensisse quidem, sed praemissis verbis: οὐτε δὲ τοῦτο δέ σοι καὶ διηγήσασθαι (cap. 33 init.) excusasse.

Index.

PA
4236
S63

Spath, O.
Analecta critica ad
Lucianum

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

